

TJEN FOLKET

★ diskusjonsblad for MLG

INNHold

LEDER	s. 3
VALGET – 73	
Valgfront?	s. 5
PROGRAMDISKUSJONEN	
Bevilgninger til det borgerlige militærapparatet?	s. 9
Kommentar til programforslaget	s. 11
Brev fra et østlandsk tettsted	s. 12
Er samene en nasjon?	s. 13
Skal rasjonalisering »fjernes»?	s. 14
Om folkepensjon	s. 15
Skal mellombøndenes gjeld saneres?	s. 15
Hva er en sosialistisk stat?	s. 16
DEBATT	
Forslag til 1. mai	s. 17
Bør ml-bevegelsen opprette eget studentforbund	s. 18
Tar vi alvorlig nok på fiskerigrensespørsmålet	s. 19
Om motsigelsene i SUF(m-l)s studentlag i Bergen	s. 22
FRA ARBEIDSPLASSEN	
Styrk fagbevegelsens kampkraft – enhet for arbeiderklassens interesser	s. 27
Erfaringer fra et klubbårsmøte	s. 29
Mot venstre i det faglige arbeidet	s. 30
Skal vi ta tillitsverv?	s. 32
KLASSEANALYSE	
Har vi et fiskerimonopol?	s. 34
Fengselsvesenets stilling i klassekampen	s. 37

Leder:

DISKUSJONSBEVEGELSEN HAR LØST SIN OPPGAVE

Diskusjonsbevegelsen er snart fullført. Målet med denne bevegelsen har vært å trekke opp hovedlinjene for det nye kommunistiske partiets politikk på alle viktige områder, konkretisert i form av et prinsippprogram og et arbeidsprogram. Allerede nå kan vi si at dette målet på det nærmeste er nådd. Diskusjonsbevegelsen har virkelig vært en *bevegelse*, en bred, demokratisk massedebatt som har korrigert, utdypet og konkretisert de programforslagene sentralkomiteen la fram i sommer.

Oppsummeringer av diskusjonen til nå viser stor enhet på alle hovedpunkter:

Prinsippprogrammet: Det er stor enhet om at programmet gir et riktig svar på spørsmålet om hvilke lag av folket som kan mobiliseres for revolusjonen og bygginga av sosialismen. Småborgerskapets stilling har vært diskutert. Enkelte har hevdet at småborgerskapet bare er en taktisk alliert, som nok kan samarbeide med oss i kampen mot monopolkapitalen, men som ikke vil ha interesse av å bygge et sosialistisk samfunn. Denne linja er, av det overveldende flertall av våre medlemmer og sympatisører, blitt avvist som ei farlig venstrelinje, som vil isolere arbeiderklassen fra sine venner.

Arbeidsprogrammet: Også her er det stor enhet på hovedlinjene. I begynnelsen var det en del som mente at arbeidsprogrammet stilte utopiske krav og ga folk illusjoner om kapitalismen. Noen hevdet også at programmet var valgflesk, som ikke skilte seg kvalitativt fra andre partiers program. Disse motsigelsene er løst gjennom diskusjonen: Vårt program er et *kampprogram*, ikke ei liste med fagre løfter. Det er riktig å ha med krav som ikke kan oppfylles fullt ut under kapitalismen, dersom det er krav som massene stiller nå. Vi kan ikke gå inn for »Delvis likestilling mellom mann og kvinne» når massene krever »Full likestilling», selv om det siste er et »utopisk» krav under monopolkapitalismen.

Både når det gjelder prinsipp- og arbeidsprogrammet, (men særlig det siste) har det kommet inn masse riktig kritikk av enkeltpunkter og avsnitt. Denne kritikken blir nå oppsummert og innarbeidet i de nye programforslaga som skal legges fram på partiets stiftelseslandsmøte. Når det gjelder arbeidsprogrammet, kan det bli vanskelig å ta hensyn til all detaljkritikk som er kommet i utarbeidelsen av det reviderte forslaget. Sentralkomiteen vil derfor foreslå at landsmøtet vedtar arbeidsprogrammet, men samtidig stadfester adgangen til mindre endringer i landsmøteperioden.

Valget: Diskusjonen har brakt oss fram til full enhet på at spørsmålet om å delta i stortingsvalg er taktisk og ikke prinsipielt. Når det gjelder situasjonen ved stortingsvalget i -73, er et stort flertall av medlemmene for at vi skal delta i en eller annen form. Hittil har diskusjonen i hovedsak dreid seg om det nye partiet skal stille egen liste. Flere og flere stiller nå spørsmålet: Bør vi forsøke å få til et valgsamarbeid med andre partier og grupper? Vi mener det er viktig å føre denne diskusjonen videre. Under hvilke betingelser er det riktig av kommunistene å arbeide for en valgfront? Hvilke krav vil vi stille til et slikt samarbeid? Hvor brei bør fronten være? Skriv innlegg til TF!

Konklusjonen må bli: Diskusjonsbevegelsen har brakt oss fram til stor enhet på de politiske hovedlinjene. Dette er enhet på et høyere nivå enn tidligere: Før sto vi enhetlig på de allmenne prinsippene i marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning. Nå er vi enige om hvordan disse prinsippene skal anvendes på den norske virkeligheten.

Derfor mener vi at partiet kan dannes raskt. Enkelte har hevdet at programmene må være feilfrie, at det må være enhet i organisasjonen på hver minste detalj før vi kan danne partiet. Dette er idealistiske krav som *aldri* vil bli oppfylt. Å sette seg slike mål betyr å skyve partidannelsen ut i det blå. Det er riktig nå å ta sikte på å avslutte diskusjonsbevegelsen. Diskusjonene må strammes inn og konsentreres om de viktigste sakene, vi må unngå å grave oss ned i detaljer. Nå må vi stille to spørsmål:

- Har vi ei i hovedsak riktig linje på alle viktige områder?
- Er det enhet på de politiske hovedlinjene?

Dersom vi kan svare ja på disse to spørsmålene (og det kan vi!), kan partiet dannes raskt!

Red.

Grunnet tidspress er det ikke lest fullstendig korrektur på dette nummeret, og det har derfor sikkert sneket seg inn mange »trykkfeil». Beklager.

VALGFRONT?

Etter rapporter å dømme er det overveldende flertall i MLG som mener det er riktig å delta i stortingsvalget -73. Det spørsmålet som da melder seg er *hvordan?* På hvilken måte skal vi delta i valget? Hva skal være vår holdning til andre partier og grupper i valget? Hvordan skal vi stille oss til parolen om valgfront som for tida diskuteres på kammerset i ulike venstregrupper? Er det tillatelig for kommunister å inngå

valgallianser med ikke-kommunister? Under hvilke forhold/betingelser er det eventuelt en riktig politikk, og når vil det være opportunisme?

Jeg vil driste meg til å påstå at dersom vi ikke har klare svar på disse spørsmålene så vil vår evne til å gå aktivt ut i valget være kraftig redusert. Det gjelder uansett om vi finner ut at vi bør gå inn for valgallianser, eller ikke.

HVA SIER KLASSIKERNE?

Først vil jeg vise til hvordan spesielt Lenin behandler disse spørsmåla, slik at drøftinga ikke blir pragmatisk, men tar hensyn til internasjonale erfaringer og kommunistisk teori.

For bolsjevikenes vedkommende var spørsmålet særlig aktuelt i 1907 og i 1912, i tillegg kommenterer Lenin den engelske valgtaktikk i 1920.

Bolsjevikene inngikk aldri, så vidt jeg kan se, noen landsomfattende valgfront med andre partier. Lenin nevner en kortvarig blokk med de sosialrevolusjonære i 1907. Men den var ytterst

begrensa. Hvis en leser bind 11 og 12 av Lenins samla verker, sitter en igjen med det absolutte inntrykket at hovedparolen var »Ingen blokker, uavhengige lister for det revolusjonære proletariatets parti». Heller ikke i 1912, og enda mindre da, gikk bolsjevikene inn i valgallianser i første valgomgang. (Det russiske valg-systemet var bygd på allmenne valg på valgmenn, som så stemte på kandidater til Dumaen.) En bør imidlertid merke seg at Lenin aldri tar prinsipielt avstand fra allianser. Han tar avstand fra konkrete allianser ut fra analyser av situasjonen.

Det må en huske på når en gjør bruk av hans rikelige materiale om russisk valgtaktikk.

Noe som Lenin holder på som prinsipp, uansett allianser, er i alle fall dette: »I sin allmenne valgtaktikk må sosialdemokratene (kommunistene, min anm.) ta som utgangspunkt den fulle uavhengigheten til proletarietets revolusjonære klasseparti.» (Samla verker, bind 11, s. 295.)

Sjøl om bolsjevikene sjøl aldri inngikk vidtrekkende valgallianser, får man gjennom »Radikalismen» et klart bilde av at Lenin under bestemte betingelser kunne gå inn for slike allianser: »De engelske kommunister må etter min mening sammenslutte alle sine fire partier og grupper . . . til ett kommunistisk parti, som må stå på Den 3. internasjonales prinsippers grunn og gå inn for *ubetinget* deltakelse i parlamentet. Det kommunistiske parti foreslår Henderson og Snowden (reaksjonære sosialdemokrater min anm.) et »kompromiss», en valgoverenskomst: Felles kamp mot Li oyd Georges blokk med de konservative, deling av parlamentsmandatene etter det antall stemmer som blir avgitt av arbeiderne for arbeiderpartiet og kommunistene . . . forbehold om *fullkommen frihet* til agitasjon, propaganda og politisk virksomhet. Uten dette siste vilkår må en naturligvis ikke gå med på noen blokk, for det ville være forræderi.»

Denne gjennomgåelsen av Lenins standpunkt viser vel to ting: Valgallianser er ikke prinsipielt uforenelig med leninismen. Langt fra enhver valgallianse vil være tillatt for kommunister. Dette pålegger oss den vanskelige, men ytterst nyttige og nødvendige oppgaven å analysere den konkrete situasjonen for å se hva som er opportuniste og hva som ikke er det.

I farten husker jeg to internasjonale erfaringer med valgallianser som har vært riktige. Det ene er fra Albania, der Korca-gruppa i 1938 tok initiativet til en

demokratisk front som stilte til valg i byen og fikk 86 % av stemmene mot lista til General Electric. APA vurderer fortsatt dette som riktig kommunistisk taktikk (Se APAs historie, eng utg. s. 55)

De vietnamesiske kommunistene tok også initiativet til valgfront noen ganger ved valgene i Saigon mange år tilbake.

MASSENE ØNSKER ENHET

Et veldig utpreget trekk ved situasjonen i Norge i dag er at massene ønsker enhet. Mange ser forvilet på at gruppene til venstre for DNA ikke klarer å by DNA-ledelsen virkelig kamp. Den grunnleggende måten å tilfredstille dette behovet på er sjølsagt å gå inn for å forene de kreftene som står mot høyre-sosialdemokratiet i den daglige kampen, i kampen mot EEC, i fagbevegelsen osv.

Men mange vil ikke være tilstrekkelig fornøyd med dette. De vil spørre hvorfor det ikke kan være mulig å la en slik enhet komme til uttrykk gjennom en elleannen form for samla valgopptreden. I dag finnes det en voksende bevegelse til venstre for DNA som litt etter litt trekker en del folk ut av Brattellis favntak. Men denne bevegelsen er urepresentert på Stortinget. Kanskje vil en samla opptreden bidra til å trekke et langt større antall folk vekk fra ja-folka. En slik problemstilling kan ikke umiddelbart avvises med at vi har våre prinsipper som vi vil ri i alle tilfelle. Dersom vi skal svare benektende på spørsmålet om det er riktig å gå inn for valgfront i -73, må vi gjøre det ut fra hva som tjener arbeiderklassens og folkets interesser.

HVORDAN ER SITUASJONEN

EEC-kampen brakte en god del folk i drift til venstre, vekk fra sosialdemokrati og imperialisme. DNA har forbløffende fort klart å legge lokket på gryta uten at det kokte over. JA-politikerne konsoli-

derer seg. Det er åpenbart en fare for at mange av dem som brøt med sosialdemokratiets innflytelse skal vende tilbake til folden hvis de ikke oppfatter noe alternativ. Til venstre for DNA er situasjonen den at det snart vil finnes tre partier og en god del grupper. Hvis disse gruppene bruker mer krefter på å slåss seg imellom enn på å slåss mot kapitalen og høyrefløyen i sosialdemokratiet, kan de ikke regne med at de vil oppnå å trekke enda større masser vekk fra Brattelis og Aspengrens innflytelse.

Situasjonen er også slik at vi kan vente flere harde angrep både på levevilkåra og sjølråderetten i tida som kommer. Hvis venstresida i og utafør arbeiderbevegelsen opptrer altfor splitta vil det kunne bli ganske alvorlig.

På kort sikt vil heller ikke det nye kommunistpartiet kunne forene forskjellige deler av arbeiderklassen, halvproletariatet osv. uten å oppnå slike allianser med andre partier og politiske grupper. (Det samme kan man faktisk si på lang sikt.)

HVORDAN STILLER ULIKE GRUPPER SEG TIL VALGALLIANSE?

NKP har ved et utall valg stilt parole om «venstresosialistiske enhetslister». De er nærmest programbundet til å stille den igjen, og gjør det da også. Når de sier «v.sos. enhetsliste» mener de en revisjonistisk/reformistisk allianse med sikte på å oppnå mandater. Politikken er svært diffus.

SF har bundet seg i sin Prinsippfråsegn til å vurdere enhetslister konkret ved dette valget. SF er tradisjonelt svært partisjåvinistisk og det skal ikke mer enn en halv prosent på gallupen eller 200 folk i studiesirkler før de ikke vil høre snakk om enhet. Oppsplittinga av Venstre gir SF dessuten håp om å slå ut disse to partiene i kampen om mandatene en del plasser. Det er et forhold som vil bidra til å kjølne

SFs vilje til enhetslister. Men det finnes ulike syn i partiets ledelse på dette spørsmålet, og det er ennå uklart hva som kommer ut av det.

Den sentrale kjerna i FBs faglige utvalg, med folk som Kalheim, Ove Larsen og Kjell Fiskerud i spissen driver aktivt diplomati for å oppnå enhetslister. (Jfr midtsideintervju i Friheten med sistnevnte i desember.) Hva slags allianse de tenker på er uklart. Det snakkes om allianser langt inn i DNA, og de vil ikke uttale seg klart om hvordan de ser på allianser med det nye kommunistpartiet. Helst så de vel en «allianse» som gikk ut på at vi trakk oss i det stille og at de kom seg opp på det.

HVA ER OPPORTUNISTERS ØNSKER FOR VALGALLIANSER DER KOMMUNISTER DELTAR

De opportunistene vi snakker om har to sider. De ønsker enhet mot sosialdemokratiets høyreledelse og de ønsker kommunismen «under torva».

Dersom det skulle bli aktuelt for oss å gå inn i valgallianse måtte den første sida hos dem dominere i fronten, og den siste bli fortrent. Å inngå en allianse som betydde konsesjoner til den siste sida, ville være forræderi. En slik konsesjon ville ha karakteren av at vi ikke deltok som en likeverdig alliansepartner. Det er sjølsagt noe av det opportunistene ønsker. Men om det er så dominerende for dem at de vil la det overskygge deres reelle ønske om enhet, vil bare tida vise.

HVORDAN SKAL VI STILLE OSS?

Siden det ikke er noe prinsipp verken å inngå valgallianser, eller la være, så må vi som sagt vurdere de spesielle forholda vi har med å gjøre.

Vi vil ha et nystifta parti som vi ønsker å markere kraftig. Samtidig vil vi ha et utbredt ønske om enhet i massene, kombinert med en agitasjon for enhet fra

flere grupper. Hvis vi svarer på spørsmålet om valgallianse at vi ikke ønsker å delta, fordi vi ønsker å markere partiet vårt, så vil det bli oppfatta som rein partisjåvinisme. Skal vi avslå valgallianse må vi gjøre det ut fra motiver som: den fører en feilaktig politikk på avgjørende områder, den aksepterer ikke kommunistene som likeverdige partnere, den tillater ikke frihet til agitasjon osv. Dette vil være korrekte grunner til avslag.

Men dersom vi får innfridd krav til en riktig politikk på nærmere bestemte hovedområder (spesifisert på EEC, handelsavtale, støtte til enhver streikekamp osv.) oppnår anerkjennelse som likeberettigede (Vi inngår ikke allianse med NKP i Oslo med Reidar Larsen på topp.) og oppnår frihet til agitasjon; skal vi da avslå allianse?

Jeg mener nei! En slik allianse vil styrke folkets enhet om en riktig politikk, den vil bryte myten om at vi er pr. definisjon ekskludert av fronten og den vil gi oss mulighet til å agitere for sosialisme og revolusjon enda mer effektivt.

Nå finnes det en lang rekke forbehold, av typen: krav til NKP om å oppgi støtte til sosialimperialismen osv. som jeg ikke skal ta opp her.

Jeg mener videre at vi ikke skal sitte med hendene i fanget å vente til det kommer en frier med dårligere forslag. Skal vi gå inn for enhetslister, mener jeg vi bør gjøre det offensivt. At vi blant annet bør markere partiet kraftig som det partiet som virkelig ønsker enhet, og ikke en enhet basert tuskhandel, men en enhet som har betydning for massenes kamp.

HVORDAN ER UTSIKTENE TIL EN AKSEPTABEL ALLIANSE?

Jeg vurderer utsiktene som lite lyse. Spesielt SF, men også NKP vil kvie seg kraftig for å bli assosiert med oss. Jeg tror også at en del av dem ønsker å oppnå en

allianse seg imellom uten oss, for dermed å prøve å svekke partiet i starten. Vi, som ikke har parlamentsplasser som vår politiske ledestjerne frykter sjølsagt ikke noe sânt. Men vi ønsker å legge hindringer i veien for noe slikt, og derfor er det også at vi må definere våre betingelser for en eventuell enhet. En slik allianse skal komme i dårlig lys nettopp ved at de og ikke vi avslår akseptable betingelser.

Noen har i diskusjonen om å stille til valg antydning at vi burde trekke oss for en »progressiv liste» uten oss. Det anser jeg som fullstendig uriktig. Det ville være å godkjenne den politikken opportunistene har forsøkt å sementere, nemlig den med at vi ingen plass har i enhetsfronten, men kan tillates på støtteplass, dersom vi ikke sier at vi er der.

Når jeg regner utsiktene for en akseptabel allianse på landsplan som lite lys, betyr det ikke at jeg ser bort fra svært gunstige allianser i enkelte fylker. Det finnes fylker hvor SFs og NKPs lokale tillitsmenn ikke står oss så fjernt og hvor vår styrke vil kunne tvinge fram en gunstig enhet. Skulle disse partienes ledelser velge å angripe slike former for enhet, har de seg sjøl å takke om de driver sine egne fylkeslag vekk fra seg.

DISKUTER SPØRSMÅLET OM VALGFRONT!

Jeg anser ikke mitt standpunkt som opplest og vedtatt, jeg har sjøl vært i tvil flere ganger. Det er lettere å finne eksempler på feilaktig alliansepolitikk ved valg enn på riktig alliansepolitikk. Men jeg mener at det under bestemte forutsetninger vil være riktig å inngå slike allianser. Derfor mener jeg diskusjonen fort bør konsentrere seg om hvilke forutsetninger dette er, for først når vi er enige om slike forutsetninger kan vi ha en fleksibel taktikk uten å komme i motstrid til marxismen-leninismens prinsipper.

— vard.

PROGRAMDISKUSJON

BEVILGNINGER

TIL DET BORGERLIGE MILITÆRAPPARATET?

1

Vi har diskutert forslaget til arbeidsprogram, og lurer på om det er riktig å programfeste parolen: »Ingen bevilgninger til det borgerlige militærapparatet». I forbindelse med nasjonal sjølråderett, som også kan være en realitet under kapitalismen, vil ikke den styrkes ved et nasjonalt (i motsetning til det vi har i dag) forsvar som nødvendigvis må være

borgerlig så lenge kapitalismen består? Selv om arbeidsprogrammet sikter på den situasjonen vi har i dag, går det ikke klart fram om dette er et prinsipielt krav eller ikke. Kan vi under alle omstendigheter gå inn for: »Ingen bevilgninger til det borgerlige militærapparatet»?

Støttemedlemmer på Østlandet

2

Virkelige kommunister ønsker å forsvare nasjonens sjølråderett, et folks rett til å bestemme over sin egen skjebne. Vi er villige til, med våpen i hand om det blir

nødvendig, å forsvare folket mot kontrarevolusjon, imperialistisk angrep, osv. Vi er ikke pasifister. Vi ønsker en fredelig utvikling, ønsker at arbeiderklassen og folket skal unngå de lidelser

som krig og kontrarevolusjon fører med seg. Men vi forveksler ikke dette ønsket med virkeligheten. Derfor forbereder vi folket og oss sjøl på at det kan bli nødvendig å forsvare oss med våpen i hand.

I den grad parolen »Ingen bevilgninger til det borgerlige militærapparatet» bidrar til å så tvil om vår vilje til å forsvare folkets interesser, så er det svært viktig å sørge for at både prinsippprogram og arbeidsprogram ikke levner noen tvil på dette punktet. Arbeidsfolk i by og bygd har tidligere vist at de er patrioter i ordets beste forstand, at de ikke ønsker å underlegge seg trellekår. Den tyske imperialismens okkupasjon av Norge viste dette klart. Jeg vil påstå at arbeidsfolk er skeptisk til pasifistiske ideer. Med rette.

Parolen i arbeidsprogrammet må med andre ord ikke kunne tolkes i en pasifistisk eller »lunken» forsvarsholdning, lunken når det gjelder folkets interesser. Men spørsmålet gjenstår: Er det prinsipielt riktig å stille parolen, det vil si under enhver omstendighet? Jeg vil påstå, sjølsagt ikke. Spørsmålet om parolen er riktig, er konkret, kan ikke sees under »evighetens» synsvinkel! Vi må finne ut hva som særpreger situasjonen, folkets stilling, fiendens stilling. Forholdet mellom dem.

Jeg tror det er riktig å si at vi i visse situasjoner kan den nasjonale sjølrådretten styrkes/vernes ved å styrke det militære apparatet, sjøl om dette er underlagt den borgerlige staten. Spørsmålet er hvordan staten, militærapparatet og den øvrige herskende klassen står i nasjonen: Står for eksempel hele eller storparten av nasjonen, inkludert brorparten av borgerskapet, *imot* den ytre fiendens angrep? Om *det* er tilfelle, står vi overfor et i hovedsak nasjonalt borgerskap, i *motstrid* til imperialismen. Å styrke forsvaret i en slik situasjon, vil styrke folkets kamp. Et folkelig press vil også kunne styrke sider ved militær-

apparatet som ville øke folkelig kontroll over det.

Det ville være uriktig å si at Norge under den andre verdenskrigen er et godt eksempel på denne situasjonen. Men *helt* ulik var ikke situasjonen. Vi hadde, fri og bevare oss, nok av »unasjonalt» borgerskap som gnidde seg i hendene over økonomisk samarbeid med okkupantene. Men jeg vil påstå at situasjonen var kvalitativt forskjellig i forhold til i dag: Norge var alliansefritt, suvereniteten på det militære (og andre) områder var langt mindre undergravet enn i dag. Norge var *ikke* underlagt en imperialistisk militærallianse- slik som i dag. En styrking av forsvaret (det borgerlige militærapparatet) i slutten av 30-åra kunne kanskje gjort det uhyre vanskelig for de tyske imperialistene å okkupere landet. Dette betyr ikke at kommunistene skulle stille parolen »Bevilgninger til det borgerlige militærapparatet» (!), men styrking av nasjonens/folkets forsvarsevne mot den imperialistiske angriperen. Hvilke konkrete krav som da skulle stilles, er sjølsagt ikke likegyldig (bevilgninger til indre overvåking er rimeligvis lite aktuelt i forhold til for eksempel et krav om våpen til folket, organisering av folkemilits, osv.)

Men som sagt, hva ser vi i dag? En liten, alliansefri nasjon? Nei, derimot et land hvor suvereniteten på det militære området er kraftig undergravd, et militærapparat infiltrert og kontrollert av en imperialistisk allianse: NATO. NATO-medlemskapet betydde et kraftig nederlag for arbeiderklassen og folket, og en tilsvarende styrking av imperialismens kontroll over Norge, gjennom stat, industri, men spesielt gjennom militærapparatet. Vi har ikke bare et borgerlig militærapparat, men så og si et borgerlig militærapparat av en spesiell type: Et imperialist-dominert, borgerlig militærapparat. Et apparat som i dag fungerer med hovedsakelig en hensikt: Å stabilisere

den politiske situasjonen i Nord-Europa, og spesielt Skandinavia, og ikke minst a minske risikoen for at Norge skal bli en nasjon som krever a sta på egne bein. Beredskapslovene, NATOs kupplaner og liknende planer understreket en ting: at militærapparatet i dag er rettet massivt *mot* folket, og at det er tull a kalle dette forsvaret for nasjonalt. Dagens militærapparat består av imperialister og deres »nasjonale femtekolonne», som systematisk undergraver folkets forsvarsmuligheter.

Arbeidsprogrammets parole tar utgangspunkt i denne situasjonen og derfor

mener jeg hovedretningen i den er korrekt.

Et annet, men viktig spørsmål, er hva slags politikk vi skal utvikle overfor ulike grupper i det borgerlige militærapparatet. Her gjenstår mye. I det hele bør vi legge en god del vekt på å få et klart syn på spørsmålet om *forsvar*. Jeg tror folk flest er opptatt av det, og misliker »romantikere» som undervurderer betydningen av forsvar. Å utvikle vårt syn på folkehær/folkekrig/væpning av folket bør stå som ei viktig oppgave for oss alle.

Sett i gang, kanskje har jeg sjøl tatt feil i denne artikkelen!

Petter.

KOMMENTAR TIL PROGRAMFORSLAGET

(ARBEIDSPROGRAMMET P. 2.4 og 2.5)

For arbeiderklassens interesser mot monopolenes profitt.
Gjør fagforeningene til kamporganisasjoner.

Disse punktene i arbeidsprogrammet er sjølsagt av spesiell betydning for oss fagorganiserte. Og siden fagforeningsarbeidet blir det viktigste arbeidsfeltet i

årene som kommer, må vi være særlig oppmerksomme på dette avsnittet slik at det blir virkelig brukbart. Det gjelder både innhold og form.

Først til innholdet. Det er svært viktig at de krav vi reiser – spesielt i et arbeidsprogram – kan bli forstått av massene og at vi kan få mye folk til a kjempe for dem. (Det betyr ikke at vi nødvendigvis må avstå fra a reise krav som

vi veit ikke kan realiseres med det samme, eller som kanskje slett ikke kan realiseres under kapitalismen. Det avgjørende er om massene griper dem, forstår at det er riktige krav og er villige til å kjempe for dem.)

I den forbindelse stiller vi oss skeptisk til at vi nå skal reise det generelle kravet »arbeidsuka må ned i 36 timer for alle arbeidere uten at det foretas lønns-senkning». I ei tid da vi må slåss mot forverring (det gjelder økt reell arbeidstid, prisstigning osv.) mener vi at det vil være uriktig å stille et så drastisk offensivt krav (for det vil det være). Derimot er det helt på sin plass å kreve at de gjeldende arbeidstidsbestemmelser blir overholdt og at reallønssenkning ikke skal tvinge folk ut på overtid (noe som i stigende grad er tilfelle). En annen sak er at det vil være riktig å kreve at arbeidstida for skiftarbeiderne blir redusert. 36 timers arbeidsuke med full kompensasjon er et krav som vi sikkert vil få solid støtte for blant skiftarbeiderne. I dag er det jo slik at skiftarbeiderne blir betalt litt ekstra for at de sliter ut helsa si raskere enn dagtidsarbeiderne (på grunn av ei alt for hard arbeidstid). Dette gir en del steder også grunnlag for motsetning og splittelse

mellom skiftarbeidere og dagtidsarbeidere.

Dette mangler i forslaget: Innafor fagbevegelsen må vi kreve at det blir slutt med å sette forskjellige yrkesgrupper og andre grupper opp mot hverandre (funksjonærer mot arbeidere, lavtlonte mot høyere lønte osv.).

Vi må kreve at det blir helt slutt på samordnede lønnsoppgjør.

Så til formen. Arbeidsprogrammet skal vi presentere utad til massene. Det må da være skrevet slik at de kan forstå oss, ikke bare være ei »arbeidstegning» for partikader. Det er vanskelig å peke på alle de stedene der formen er for dårlig, men vi kan ta et eksempel: » fram for en demokratisk stil. Vekk med toppdirigering». Dette kan for mange av oss ved første øyekast se helt greitt ut. Men faktisk viser det seg at mange ikke griper dette. Konkretiserer vi dette litt mer, f.eks. ved å nevne at saker ofte blir trenert av den lokale klubbledelsen ved at de oversendes til videre behandling i forbundet (der ingen hører mer fra dem), da blir tingene innlysende klare og forståelige.

Arbeidsprogrammet må få en slik form at det vekker entusiasme og kampvilje. Det mangler svært mye på det slik forslaget nå ser ut.

BREV FRA ET ØSTLANDSK TETTSTED

MLGs utkast til program for det nye kommunistiske partiet blir ikke bare studert og diskutert av medlemmer og organiserte sympatisører. Forleden dag fikk vi (gjennom KK) et brev fra en kvinnelig arbeider som også ville være med i programdiskusjonen, trass i at hun ikke hadde kontakt med noen organiserte ml-ere. Vi trykker hennes bidrag nedenfor. Brevet er et fint eksempel på at programmet er et bra middel til å fange folks interesse og knytte nye kontakter.

Jeg er meget glad for at noen vil ta opp viktige politiske saker på et partipolitisk program, saker som til dels er blitt oversett av de andre politiske partiene. Særlig har jeg lagt merke til prinsippprogrammets punkt 3c, som omhandler »Nasjonal undertrykkelse av samene og andre minoriteter». Jeg mener det trengs en presisering av hvilke minoriteter en her mener. Her må omstreifere og bofaste tatere tas med på like linje med sigøynere, da disse lever et lite menneskeverdig liv i

Norge i dag. Isoleringa av disse menneskene er nesten total, noe som resulterer i et meningsløst, alkoholfylt liv for de fleste av dem. Blant de eldre har jeg til og med støtt på analfabetisme.

Under avd. III, »Den sosialistiske revolusjonens første oppgaver», har jeg merket meg punkt 2: »Utdanning av alle kriminelle, prostituerte o.a. . . .». Dette punktet er etter min mening meget viktig å ta opp, da KP er det første norske politiske parti som tar dette problemet alvorlig.

Under punkt 5, samme sted: »Ungdommen og sosialismen», er enda et viktig punkt som bør prioriteres. Jeg siterer: »Sikre barn og ungdom rettigheter overfor foreldre, særlig gjennom økt sosial og økonomisk uavhengighet.» Her burde det ha vært et tillegg om barnemishandling. Dette bør det opprettes et effektivt

kontrollorgan for å hindre. Dessuten bør alle foreldre få undervisning i hvordan man bør oppdra sine barn, dette har våre nåværende politiske partier hoppet bukk over av lett forståelige årsaker. KP bør ikke overse at barna også en gang kan bli en revolusjonær kraft pga. de urettferdighetene de blir utsatt for. APs representant Tove Pihl har tatt opp denne saken, men er blitt tiet i hjel av sitt eget parti.

Dette er det jeg har å legge til, og som jeg gjerne så at dere tok opp som et revolusjonært parti. Jeg har fått tak i programforslaget deres gjennom Bokcafeen i Oslo. Klassekampens redaksjon kan kanskje opplyse om nærmeste ml-gruppe som jeg kan komme i kontakt med, da jeg ikke kjenner til noen slik gruppe her på hjemstedet mitt.

Hilsen fabrikkarbeider og husmor fra tettsted på Østlandet

ER SAMENE EN NASJON?

På storlagsseminar har vi diskutert programforslagenes punkter om samene. Det var enighet om at vi skal slå fast prinsippet om samenes rett til sjølstendighet, om de skulle gjøre krav på løsrivelse. Men – vår begrunnelse for at de skal forbli innafor den norske nasjonalstaten må utdypes, samene har objektive interesser av å bo i et sosialistisk Norge, og vi skal uansett slåss for samenes krav.

Etter grundige studier av Stalin – det nasjonale spørsmål – finner vi at det ingen steder blir stilt krav til en nasjon at den skal ha en sjølstendig økonomi for å kunne løsrive seg fra en annen stat og danne sin egen nasjonalstat. Vi mener at siste del av følgende setning i prinsippprogrammet er politisk gal: »På grunn av norske myndigheters og kapitalisters politikk er samene ikke en nasjon i ordets

fulle betydning, bl.a. fordi samene ikke har en sjølstendig økonomi.» Eks.: En kan ikke si om Vietnam i dag at de har noen sjølstendig økonomi, men ingen vil betvile deres rett til å styre seg sjøl! *Felles økonomiske trekk*, sier Stalin.

Kravene som er fremma under prinsipp- og arbeidsprogrammet virker usystematisk plassert, dvs. det er krav under prinsippprogrammet som like gjerne kunne stått under arbeidsprogrammet. Eks.: »Omfattende støtte til samenes samfunn på det økonomiske og kulturelle området» (prinsippprogrammet) og »Samene må ha uinnskrenket sjølråderett. Samenes livsgrunnlag må sikres. Produksjonen må utbygges allsidig og i samsvar med samenes ønsker,» (arbeidsprogrammet), kunne ha bytta plass. Videre mener vi at ei parole til må komme med i

arbeidsprogrammet: »Mot neddemming av bygdene!» Staten utnytter ressursene og odelegger beitenene (eks. Masi). Og – i et arbeidsprogram må vi knesette paroler som kommer hele befolkninga til gode – samene er ikke en klasse!

Så vidt vi veit er den samiske overklassen svært liten (en del handels-folk), og det finnes heller ingen kompradorklasse blant samene.

Det er to reine samedistrikter i Norge: Karasjok/ Kautokeino – områder til-sammen større enn Albania. Dette vil være det territoriale krav samene kan stille. Men en del samer driver fortsatt med reindrift (en nomadetilværelse).

Disse må få rett til å bruke deler av Norge til drifta om nødvendig. Malet på lang sikt er å utvikle et økonomisk grunnlag som gjør dem i stand til å bo fast innfor sine grenser.

Fra Trøndelag og nordover finnes bygder med samisk islett. De må sjøl få bestemme hvor de skal bo, hvilken nasjon de for framtida skal tilhøre.

Utviklinga av de samiske nærings-greine og en egen industri, må skje utifra deres naturlige forutsetninger og etter deres eget tempo.

Medlemmer av
universitetslag

SKAL RASJONALISERING »FJERNES»?

Jeg har lest MLGs utkast til arbeidsprogram for KP med interesse og glede, det er nødvendig nå å skape et program for et arbeiderparti.

Jeg har et par bemerkninger som kanskje kan overveies: Punkt 2.3, side 21: »Arbeidsforholda må forbedres og sikres gjennom at rasjonalisering og tidsstudier fjernes.» Dette er vagt og ubestemmelig. Hva betyr »fjernes»? Hvordan?

Tidsstudier og metodestudier som settes i forbindelse med lønnsvurdering og akkordsetting bør *forbys*.

For øvrig – skal KP prinsipielt gå inn for fastlønssystemer? Gjerne for meg, men slikt bør framgå av programmet, det er et viktig prinsipp.

Skal det virkelig stå i programmet at rasjonalisering skal »fjernes»? Å plassere maskinene i rekker under en elektrisk vinsj på løpebjelke er et rasjonaliserings-tiltak som sparer reparatørene for mye slit og mange arbeidsulykker. Transport-bånd og rullebaner, jekktraller og liknende rasjonaliserer bort mye slit, skal dette fjernes?

Det er altfor alminnelg at arbeids-giverne og deres funksjonærer misbruker rasjonalisering til å presse mer arbeid ut av oss ved å bytte ut tungt slit med høyere tempo. Men det er vel ikke rasjonaliseringa i seg selv som er fienden? Er teknologien i seg selv arbeider-fiendtlig? Programmet bør være klart!

Punkt 2.4 side 21: »Gjennomfører tiltak mot bedrifter som truer arbeidsplassene ved innskrenkninger og oppsigelser.» Dette forstår jeg ikke. Når det er kommet så langt med en bedrift, er det vel allerede gjennomført mer enn nok tiltak mot bedriften? Av sterkere konkurrenter, av banker, av privat – statlig distriktstfiend-tlig politikk osv. Også av et udugelig styre, som aldri nedlater seg til å høre på arbeidernes tillitsmenn og deres advarsler, eller av 3–4 storaksjonærer med økonomiske hovedinteresser andre steder enn i *den* bedriften. Er det slik at de som har formet programpunktene har for-vekslet begrepene »bedrift» og »bedrifts-eiere»?

Bedrifter i vanskeligheter kan støttes

bl.a. med transportsubsidier, skattefritak, forbud mot utdeling av utbytte, statlig patrykk på velbergede bedrifter om å kjøpe bedriftens produkter om mulig, tollbeskyttelse, moderniseringslan med lang løpetid osv. Jeg vet ikke om dette burde programfestes, det kan vel i alle fall overveies.

LOs handlingsprogram, kap. XI, særlig avsnitt 14 og utover, er nokså bra, selv

om det er litt utflytende i formen og utilstrekkelig. KPs program bør være bedre, ikke dårligere enn LOs program.

Jeg håper ovenstående kan tjene til at noen blir inspirert til en bedre utforming av de to punktene, det dreier seg om noe som er viktig for titusener av arbeidere, så det må være solid og ansvarlig, ikke lettvtint og fraseaktig.

Industriarbeider, stottemedlem

OM FOLKEPENSJON

Vi har diskutert arbeidsprogrammets krav om »Lik folkepensjon for alle uansett tidligere inntekt». For oss virker det som programmets behandling av folkepensjonen er mange fine krav i seg sjøl uten tanke på at de står i motsetning til hverandre. Det er klart at »lik folkepensjon for alle, uansett tidligere inntekt» ikke kan forenes med »arbeidende mennesker skal ikke ha sin levestandard redusert om de går av med pensjon». La oss ta et konkret eksempel: Anleggsarbeideren som tjener 50 000 kr. i året må, for ikke å få sin levestandard redusert, beholde sine 50 000 når han pensjoneres. Hva så med butikkfunksjonæren som tjener 25 000, skal denne

etter pensjoneringen plutselig ha dobbelt så store inntekter som tidligere? Når det gjelder arbeidende mennesker, skal inntektsgrensen for å være det settes til 70 000 eller 90 000? I så fall vil det ikke være noen mulighet for at alle kan få lik pensjon. Nei, dette med folkepensjonen i programmet må endres. Enten må man gå inn for at »arbeidende mennesker ikke skal få sin levestandard redusert», og derav følger at folkepensjonen ikke kan bli lik for alle, eller »Lik folkepensjon for alle uansett tidligere inntekt», og derav følger reduksjon i levestandarden for en del, høyning for en annen del.

Stottemedlemmer på Østlandet.

SKAL MELLOMBØNDENES GJELD SANERES?

Under arbeidsprogrammets punkt om støtte til bondenes og fiskernes kamper stilles følgende krav: »Staten må sanere gjelda til fiskerne, småbrukerne og de

middelstore bondene». En slik sak som sanering av småborgerskapets gjeld må vel vurderes i hvert enkelt tilfelle og gjelde fortrinnsvis vanskeligstilte fiskere og småbrukere. Å gjøre dette til en generell

regel i dagens Norge, en regel som bl.a. omfatter alle middelstore bønder, virker ganske besynderlig. Det betyr at en middelstor bonde vil få en stor del av produksjonsmidlene gratis. For oss som har vårt virkeområde i et distrikt med forholdsvis mange middelstore bønder og derfor har god kjennskap til deres levestandard, ville en opphevelse av disses

gjeld virke helt urimelig. Folk som fra før har en høyere levestandard enn f.eks. industriarbeidere, vil på denne måten bli heva langt over den vanlige arbeidsmann. Punktet om saneringa av gjeld synes å være like virkelighetsfjernt som f.eks. å kreve at arbeidsfolk skal slippe all skatt.

Stottemedlemmer på Østlandet

HVA ER EN SOSIALISTISK STAT?

Spørsmålet om statens rolle under sosialismen er viktig – og omstridt. Spesielt anarkistene framstiller «vår» sosialistiske stat som et byråkratisk apparat hvor pampene sitter og meler sin egen kake. Det borgerlige, sosialdemokratiske statsapparatet har bl.a. dette kjennetegnet, og dette har gitt store deler av massene en sunn skepsis overfor byråkrati og fjerndirigering. Høyrefolka spiller da også på dette for å fremme kapitalens ideologi, formulert i frasene om det «private initiativ» og «individets frihet». Dette er det objektive utgangspunktet vårt når vi skal vekke massenes begeistring for den sosialistiske staten, og det er ikke noe lett utgangspunkt.

Se på avsnittet i programutkastet: Er det nok gjennomstyret av at dette er en stat av en helt ny type, snudd 180 grader fra det vi har i dag? At denne staten er massenes redskap? Borgerne kommer til å si at vi går inn for partiets diktatur ved hjelp av denne statsdannelsen. Er programmet en klar nok avvisning av den slags løgn? Avsnittet er ikke godt nok etter min mening.

For å få en klar avvisning av fordømmen om «partiets byråkratiske diktatur» må innledningen i avsnittet skrives utifra følgende grunnpunkter:

1. Demokrati for folket, undertrykkelse av folkets fiender. (Dette er med.)
2. Proletariatets diktatur bygger på og er

helt avhengig av massenes politiske deltakelse overalt i samfunnet. Jo bedre demokrati for folket, jo mer effektiv undertrykkelse av fienden.

3. Partiets hovedoppgave under proletariats demokratiske diktatur blir da å mobilisere massene til å skape demokrati, til å utøve diktatur. Partiets ledende rolle skal bygge på massenes frivillige oppslutning om våre linjer, ikke på at partiet som parti skal ha flertall i alle styringsorganer. Partimedlemmene må selvfølgelig konkurrere med alle andre ved valg til styringsorganer på alle nivåer.

Dette blir omstendelig. Kortere sagt: Det som må komme bedre fram, er at dette samfunnet er proletariats og ikke partiets diktatur, og at partiet er en leder i kraft av sin praksis og den tillit det dermed har vunnet, og ikke ved «lovbestemte» maktposisjoner som det «tilranet» seg under revolusjonen.

I sammenheng med ovenstående vil parolene av typen «Full organisasjonsfrihet for alle som ikke aktivt bekjemper revolusjonen og opptre som agenter for imperialismen», bli lettere å akseptere, fordi folk (forhåpentligvis) skjønner at det skal være massene (gjennom diskusjon og eventuelt aksjon) og ikke en gjeng bevæpnede partifolk som skal bestemme hva som er fiendtlig og hvordan dette skal bekjempes.

Ola-Ola, Trondheim

DEBATT

FORSLAG TIL 1. MAI

Flest mulig EEC-motstandere på gata! Forene dem som er mot imperialismen, monopolkapitalen. LO/DNA-toppene! Det må være hovedlinja 1. mai -73, det kommunistene må jobbe for på arbeiderklassens dag.

Siden i fjor har breie lag av folket statt sammen mot angrepet på sjolraderetten. Mer enn fem ganger så mange som det gikk i RAF i fjor slass organisert, og så at det nytter å ta kampen opp! Dyrtida, arbeidsloshet, avfolkningsrush, «overgangsordninger» til EEC, moter okende motstand. Opinionen mot USA i Vietnam har vokst kraftig. LO-kongressen blir et oppgjør med høyresosialdemokratene. Til høsten er det stortingsvalg. For ikke å glemme, siden i fjor har ml-bevegelsen vokst kraftig og styrka seg gjennom diskusjon av klasseanalyse og program hvor også folk utafor er trukket med. I - 73 skal vi stifte Partiet!

Med bakgrunn i fin 1. mai-mobilisering i fjor kan vi nå for alvor gå i spissen for å lage ett, slagkraftig alternativt tog til venstre for høyresosialdemokratiet.

Så mye om hovedlinja, situasjonen og utgangspunktet. Hva med taktikken om vi er enige i målsettinga?

For å tjene arbeiderklassen, kan visse konsesjoner være nødvendige. Hva vil kreves for å få med SF/NKP/venstresosialdemokrater/fagforeningsledelser/fronter osv. i ett tog?

- Forst og fremst at vi starter tidlig med 1. maiforberedelser og at vi ikke baserer det arbeidet på at vi får til et samarbeid. Vi må ha paroler på *faglig, EEC, matmomsen, avfolking, kvinne, 50-milsgrense, Vietnam, ungdom, natur/miljø, kultur* osv. Hovedparolene bør gå på imperialismen, EEC, DNA/LO-toppene, monopolkapitalen. Bestill torg og demonstrasjonstillatelser.
- Vi må svelge at talerstolen «deles» med f.eks. Gustavsen og Larsen. Vi må være innstilt på å slippe navnet «RAF» på demonstrasjonen hvis opportunistene krever det. Dette mener jeg er akseptabelt, dersom vi får innvilga prinsippet om full parolefrihet så lenge

parolene ikke direkte angriper andre i toget.

Andre taktiske saker: Kravet om at vi ikke skal ha bilder av f.eks. Stalin i toget, at verken vi eller andre har paroler om »heia oss sjæl», at ikke sosialimperialismen skal angripes i toget. Det finnes sikker andre saker som kan komme opp. Dette mener jeg må diskuteres konkret ut fra hva som tjener arbeiderklassen, hva som kan kjempes igjennom. Uansett må alle diskutere og ta standpunkt til dette forslaget om å endre taktikken i forhold til i fjor.

Forslag til felles plattform: avvisning av EEC-tilhengerne i LO/DNA-ledelsen –

kamp mot imperialismen, støtt FNL – kamp mot EEC – kamp mot monopolkapitalen.

Jeg tror at vi vil være i stand til å markere oss godt i et fellesarrangement 1. mai. Vi har vist evne til å mobilisere kraftig. Diskusjoner på program, 1. mai og valgallianser ved stortingsvalget gir oss et solid utgangspunkt i denne mobiliseringa.

Er forslaget »høyrevridd»? Blander jeg taktikk og strategi? Diskuter 1. mai -73! Kom med kommentarer i neste TF. Det er viktig å komme igang med forberedelsene så tidlig som mulig – uansett.

Tormod

BØR ML-BEVEGELSEN OPPRETTE EGET STUDENTFORBUND?

Forslag: Studentlaga i de 4 universitetsbyene skilles ut av SUF(m-l) og oppretter et landsomfattende, kommunistisk studentforbund (m. eget program, egen demokratisk sentralisme, egen sentralkomite, egne publikasjoner osv.)

Begrunnelse: Ungdomsforbundet (UF) skal nå omdannes til å bli en masseorganisasjon for ungdom. Dette krever store forandringer i taktikk, stil, krav osv. Kort og godt: krever at UF tilpasses den ungdom som skal rekrutteres.

Men studentungdom er tildels svært forskjellig fra annen ungdom, særlig tenåringene på ungdomsskoler, gymnas, ungdomsklubber osv., som UF skal nå fram til. Det er trolig større likhet i arbeidet i et ungdomsskolelag i Oslo og et lag av ungdommer i Laksevåg, enn det er mellom samme ungdomsskolelag og ei studentcelle på universitetet. Studentcella

har felles problemer med studentceller i Bergen og Trondheim snarere enn med cellene på byen i Oslo.

Arbeidet i studentlaga er viktig for rørsla. Men omdanninga i studentlaga og blant annen ungdom vil nå nødvendigvis gå hver sin vei.

1. argument er derfor omdanningsbevegelsens behov (egentlig behovet for å lage organisasjoner og former som svarer til de ungdomsmassene vi skal jobbe blant). Jeg mener dette taler sterkt for å skille organisasjoner som jobber i så forskjellige ungdomsgrupper.

2. argument er å gi UFs ledelse på alle plan sjanse til å konsentrere oppmerksomheten om ungdommen utenom universitetene.

3. argument er å styrke ledelsen blant studentmassene. I det siste året har vi hatt initiativer i NSU og på studenttinga. Vi har initiativ i studentersamfunnene.

Kampene med opportunistene er harde. M.a.o. å lede studentpolitikken er en omfattende oppgave som vanskelig lar seg kombinere med å utvikle en skikkelig ledelse for ungdomsmassene for øvrig.

Motargumenter: Studentsyndikalisme, fraksjonisme. Hvordan skal vi holde bevegelsen sammen? Svar: Vi får partiet som vil finnes både i universitetslaga og blant annen ungdom. Skal vi organisere all ungdom i særforbund: gymnasiaster(m-l), læringer(m-l)? Svar: Jeg mener ingen av disse gruppene skiller seg fra hverandre slik som de sterkt konsentrerte og politisk meget aktive studentgruppene skiller seg fra samtlige.

Min konklusjon blir:

Det finnes ingen seriøse argumenter mot å sette i gang et studentforbund raskt. Det finnes derimot en rekke sterke argumenter for å sette i gang et slikt studentforbund. Mener dessuten at UFs omdanning aldri kommer forbi et visst halvhjerta punkt så lenge vi skal forsøke å finne noen slags fellesnevner for studentlaga og de andre ungdomslaga.

Jeg mener at et eventuelt studentforbund bør være kommunistisk og underordne seg partiet. Mener også at det bør ha et fengende og originalt navn (og ikke hete »Norges kommunistiske studentforbund(ml)«).

Torber.

TAR VI ALVORLIG NOK PÅ FISKERIGRENSESPØRSMÅLET?

Vi er inne i diskusjonsfasen for parti-stiftelsen. Dette er hovedoppgaven nå. Det betyr nødvendigvis at vår aktivitet utad når det gjelder kamper, frontarbeid o.l. vil bli mindre enn vanlig i denne perioden.

Likevel må vi hele tiden vurdere hvilke kampsaker som objektivt er under opp-seiling. Spesielt viktig nå er slike eksterne saker som vil tjene partibygginga. Vårt eksterne arbeid må prioriteres ut fra en vurdering av disse sakene.

En slik sak er etter min mening spørsmålet om utvidelse av den norske fiskerigrensa. Hva har vi gjort hittil? Så vidt jeg har observert har vi nøydd oss med artikler i KK og løpesedler i fiskeristrøk av typen »Støtt Island« og »Vi må også utvide«. Etter min vurdering er dette for svakt. Her må jeg bemerke at det gjøres kanskje saker som jeg ennå ikke har fått greie på, men det skader ikke at jeg likevel tar opp saken på denne måten.

Hvorfor utvidelse?

Vi kommunister bør legge vekt på fiskerigrensespørsmålet av bl.a. flg. grunner. (Det fins sikkert flere, men disse er de jeg har kommet på):

1) *Ressurskrise*. Fisken utryddes pga. rovdrift. De som investerer i tråler-rederiene kan alltid finne en annen sektor i samfunnet å spraye kapitalen inn i når fisken er utryddet. Internasjonale regler settes tilside når tralerne hensynsløst soper opp fisk, yngel og garn (!) fra havbunnen. Derfor er kyststatenes ubegrensede råderett over utvidede kystområder i dag eneste løsning for å bevare havets ressurser.

2) *Knesetting av prinsippet om statlig suverenitet*. I imperialismens epoke slåss vi kommunister for å få gjennomført linja med statenes ubegrensede råderett over sitt eget territorium. Dette prinsippet får mer og mer tilslutning fra små og mellomstore land verden over, og er svært nyttig for å isolere og bekjempe imperialismen. (Se f.eks. Kinas riktige linje i Pakistan-spørsmålet, og den effektive isolering av Sovjet og India i FN i denne saka.)

Spesielt ser spørsmålet om statlig suverenitet over kystområder til å komme i brennpunktet nå: Olje på kontinental-sokkelen, Sor-Amerika, Island og muligens Norge på fiskerisaker, f.eks.

Mi litært sett er dette også en viktig sak (kanskje det viktigste aspektet!), fordi vi ønsker å begrense imperialismens brautende marine- og flyvirkomhet i nærheten av og innenfor andre staters territorier.

3) *Flerstatlige allianser mot imperialismen*. I sammenheng med det som er sagt under 2) så vil jeg nevne en viktig tendens som gjør seg gjeldende nå: Utbytting land som slår seg sammen i økonomiske »interesseorganisasjoner» mot imperialistisk utbytting og press. Eksempler: Oljeeksporterende land i OPEC, dessuten ble nylig CUPEC, de kopper-eksporterende lands organisasjon, dannet.

Med i sistnevnte er bl.a. Chile og Zambia.

For oss er det viktig at Island nå antyder en allianse av »fiskeeksporterende land». De vil gjerne ha Norge med i en slik allianse, og de mener at vi bør utvide fiskerigrensa så fort som mulig.

Hva slags utvidelse!

Island har utvidet til 50 mil. Peru, Chile, m.fl. til 200 mil (tross ville protester fra USA.)

Vi bør ikke binde oss til 50 mil, men vurdere en utvidelse ut fra våre konkrete geografiske, marinbiologiske forutsetninger. (Som andre vet mye mer om enn jeg.)

Et moment til her er det militære, skal vi samtidig gå inn for (en like stor) utvidelse av vårt militære suverenitetsområde, territorialfarvann? Dette er selvfølgelig ønskelig, men vil sikkert virke splittende på en »fiskerigrensefront». Rent taktisk sett ville det kanskje også være riktig å kjøre på 50 mil tross innvendigene over, fordi det er lettere å få massebevegelsen i sig på et konkret krav. Diskuter disse sakene!

Utvidelse NÅ!

Kravet om utvidelse av fiskerigrensa begynner å samle en massebevegelse, en bevegelse som har grodd opp nedenfra. Flere viktige fylkesfiskerlag har vedtatt resolusjoner, militante fiskere snakker i tillegg om væpnet kamp mot det utenlandske trålerveldet.

De fa som snakker om at det er prinsipielt galt å utvide fordi dette kan fore til at »vi mister våre muligheter ved andre lands kyster» har ikke særlig oppslutning og er på defensiven. De utgjør en underordnet kraft i denne striden.

Jeg tror at hovedmotsigelsen nå går mellom dem som vil ha utvidelse NÅ (grunnplanet i kyststrøkene og svært mange EF-motstandere ellers i landet) og de som sier: »Vi må nok overveie ut-

videlse, men vent og se til FN-konferansen og havenes folkerett» (her finner vi parlamentarikerne, landsstyret i Norges Fiskarlag, EF-tilhengere og massene i enkelte fiskerstørk hvor havfiske er dominerende. «Kl asseanalysen» er basert på mitt meget subjektive skjønn).

ML-bevegelsen har sagt klart fra hva vi mener om utvidelse, men vi har ikke kjørt ut parolen «utvidelse NA». Er det ikke fare for at vi blir slepende i massebevegelsens kjølvann?

Videre: Etter Islands utvidelse vil flere utenlandske trålere søke over til våre farvann. Ressurskrise kan bli akutt. Dette taler også for linja med «utvidelse NA».

Viktig er det også at Island trenger vår støtte, og den beste støtten er at vi utvider snarest.

Dessuten et viktig argument til slutt: På FN-konferansen om havenes folkerett vil USA, Sovjet, Japan m.fl. kjøre på at retningslinjene som skal vedtas må bygge på «den praksis som har vært ført gjennom århundrene med full frihet på havene», etc.

En norsk utvidelse for FN-konferansen vil svekke slike utkjør, og styrke kravet om kyststatenes rett til selv å ha det siste ordet når det gjelder råderett over farvannene rundt. Norges eksempel vil sikkert veie tungt fordi vi har renomme som et «sindig», «fornuftig» land i «et stabilt hjørne av verden». Kort sagt: Norsk utvidelse NA vil øke sannsynligheten for bra vedtak på FN-konferansen.

Taktiske problemer. Organisering

Jeg mener at massebevegelsen for utvidelse snart kommer til å få et organisatorisk uttrykk, i form av en slags frontorganisasjon. Tar ikke vi initiativet, kommer andre til å gjøre det. Altså må vi uansett begynne å stille oss spørsmålene: Hvilke taktiske problemer vil oppstå i forbindelse med en slik front? Hva slags plattform bør den ha? Hvordan gå fram i

organiseringa? Vi bør ha noen linjer på dette snart. Jeg vil bare her antyde noen problemer for å få diskusjonen i gang.

For meg virker det innlysende at denne organiseringa må springe ut av og ha sin hovedstøtte i fiskermiljø. Fiskerne selv må være drivkraft. Samtidig vil slike initiativ fra fiskere bli sterkt motarbeidet fra toppen i fiskarlaget. Ledelsen her nyter stor tillit fra fiskerne pga. EF-kampen, og vil derfor kunne kvele et slikt initiativ relativt lett. Derfor må en eventuell kampanje backes opp «utenfra». Det er for øvrig politisk korrekt at kampanjen føres utover fiskeristøkene, da dette er et nasjonalt spørsmål, ikke bare «næringspolitikk».

Videre: Hva slags plattform? Skarp nok til å gi en slagkraftig kampanje, men ikke splittende på massebevegelsen. Vurder selv!

Hvilke partipolitiske allierte kan vi få her? Hva med Senterpartiet f.eks., som kommer i klemme mellom regjeringslojalitet og en ganske hard egen holdning i denne saka. SF, NKP vil sikkert støtte. Men hva med fagbevegelsen? Den blir svært viktig.

Kamerater!

Forfatteren av dette innlegget er akademiker og har aldri satt sine bein ombord i noe mer enn en snekke. Han kommer fra bymiljø og er preget av det.

Vi har folk i fiskeristørk som er ml'ere. De har hovedansvaret for videreføringa av denne diskusjonen.

Landkrabben, Trondheim

Litteratur:

For bra politikk på kyststatenes suverenitet, se diverse «Peking Review» om kinesernes aktivitet i FN på dette området.

For historikk over kampen for norsk fiskerigrense: se FBs motmelding, s. 124.

OM MOTSIGELSENE I SUF(m-l)s STUDENTLAG I BERGEN

En liten gruppe medlemmer og »sympatisører» av SUF(m-l)s studentlag i Bergen har utviklet ei linje som avviker fra marxismen-leninismen i flere viktige spørsmål. Blant disse er:

- Synet på demokratisk sentralisme. Gruppa mener a) At den demokratiske sentralismen ikke gjelder i ideologiske spørsmål, f.eks. at det står ethvert medlem fritt å føre ut et avvikende syn på Stalin utad. Denne linje er også blitt praktisert, bl.a. i debatter i studentersamfunnet. b) At det er i overensstemmelse med den demokratiske sentralismen å delta i et propagandalag der de »sympatisørene» som er med »ønsket å definere seg som en opposisjon til ml-bevegelsen og å betrakte seg som likestilt de organiserte, slik at de kunne ta politiske initiativ uavhengig av de linjene ml-bevegelsen har vedtatt, i p-laget så vel som utenfor, i interessekampen på universitetet». (Sitat fra gruppas egen redegjørelse i diskusjonsbulletinen for Vestlandet.)

- Synet på Stalin. Gruppa mener at Stalin la grunnlaget for gjeninnføring av kapitalismen i Sovjet, og at det er tvilsomt om styret i Stalin-tida var et eksempel på proletariatets diktatur.

- Synet på ml-bevegelsens politikk i EEC-kampen. Gruppa mener at det å sette kampen for den nasjonale sjølraderetten i sentrum representerte en »opportunistisk høyredreining».

- Synet på smaborgerskapet (se diskusjonsinnlegg nedenfor).

- Synet på den nasjonale sjølraderetten (se diskusjonsinnlegg nedenfor).

Vi mener at gruppas syn på disse spørsmålene representerer skarpe avvik fra marxismen-leninismen. Likevel mener vi at debatten bør fortsette. Til dette nr. av Tjen Folket var det meningen at et medlem av gruppa skulle skrive en artikkel, der han sjøl la fram gruppas syn. Denne artikkelen har vi ikke fått. Derfor klipper vi i stedet noen avsnitt fra ml-bevegelsens diskusjonsbulletin for Vestlandet, der begge parter syn kommer til uttrykk:

Det første klippet er fra et referat fra gruppas p-lag, der ml-bevegelsens linje i EEC-kampen ble diskutert.

Den andre serien klipp gjengir en veggavisdebatt om Stalin på filosofisk institutt, universitetet i Bergen. Den Hans E¹ som har underskrevet et par av veggavisene, har aldri vært medlem av SUF(m-l). Han er imidlertid medlem av gruppas p-lag, og er blant dem som ønsker å organisere p-laget som en »opposisjon mot ml-bevegelsen».

Tolkinga av avstemningsresultatet

For ml-bevegelsen må det avgjerande vera i kor stor grad ein anti-imperialistisk bevisstheit lag til grunn for motstanden Det blei peikt på at for bondar og fiskarar var det næringsinteresser som i liten grad ble vurdert ut frå eit anti-imperialistisk perspektiv som lag til grunn for standpunktet. At det var fleirtal for på stader der AKMED var mest aktiv (drabantbyer i Oslo og Bergen), kan også trekke i samme retning. AKMED skulle jo nettopp propagandere det anti-imperialistiske perspektivet.

ML-bevegelsens politikk

. Den einsidige satsinga på sjolråderetten saman med den manglende forklaring på kva dette begrepet betyr ut frå ein marxistisk analyse, kan ha fort til ideologisk forvirring. Sjolråderett omsett i praksis, d.v.s. ikkje berre som eit abstrakt prinsipp, må bety eit lands statlege eksistens, altså sjolstende. Men ml-bevegelsen kjemper jo mot statsapparatet som i eit monopolkapitalistisk samfunn berre kan vere monopolkapitalens reiskap. Ligg det ein motsetning i dette at ml-arar forsvare dette statsapparatet, i det dei viser til sjolråderetten? Her kan ein ha formidla inntrykk av at nasjonen står over klasane, at sjolvstendet er eit gode i seg sjøl som ein må kjempe for uavhengig av ei analyse av kva som tener dei enkelte klassane. Ut frå eit proletarisk klassestandpunkt må spørsmålet her bli korleis eit relativt sjolstendig statsapparat kan verke hemmande på imperialismen (på trass av sin fundamentale karakter som monopolkapitalens reiskap). Det sterke kjøret på sjolråderetten til fordel for dyrtidslinja ber i seg ein fare for å innsnevre sjolve imperialismebegrepet til berre å gjelde det politiske nivået. Ein har gitt inntrykk av at imperialismen er andre statsmaktars forsøk på kontroll over den norske nasjons politiske organ. Dersom

ein vidare absoluterer skillet mellom norsk og europeisk kapital, vil sjolvstendet kunne sikre eit ikkje-imperialistisk Norge («eit fritt Norge»). Men imperialismen går djupare enn til det politiske nivået, djupare enn til einkvar økonomisk politikk staten kan føre. Imperialismen er monopolkapitalen, som Lenin seier, er internasjonaliseringa av kapitalen og monopoliseringa av produksjonen, og er naudsynt for den vidare utviklinga av produktivkreftene under kapitalismen. Uansett sjolvstende på det politiske området, vil Norge bli meir og meir integrert i imperialismen, gjennom utviklinga på det økonomiske nivået. Berre ein sosialistisk revolusjon kan hindre dette. Det kan derfor skape reformistiske illusjonar dersom eit kjører fram ei sjolbergingslinje som alternativ til EF, utan å propagandere naudsynet av sosialismen.

Referat fra p-lagsmøte
på filosofisk institutt

SVAR TIL FILOSOFISK INSTITUTT

.

Småborgarskapet og næringsinteressene deira

a) Det er slett ikkje rett at småborgarskapet berre var motiverte av sine næringsinteresser. Alle som kjenner litt til norsk historie og Norge i dag, veit at småborgerskapet tradisjonelt og i dag har

eit sterkt nasjonalt medvit (særleg bondar og fiskarar), og at dette faktisk var motiverande i EEC-kampen.

b) Dersom det var slik at småborgarskapet handla utifrå næringsinteressene sine (noko dei sjolsagt også gjorde), var dette retta mot arbeidarklassen eller mot staten og monopolkapitalen? Er bondene og fiskarane sin kamp for dagskrava reaksjonær eller progressiv? Lenin seier: »Men arbeidarane sin kamp mot fabrikantane for sine daglege behov driv av seg sjolve og ufråvikeleg arbeidarane til å sysselsette seg med statlege politiske spørsmål –

spørsmål om korleis den russiske staten vert styrt, korleis lovene og forordningane vert laga og kven sine interesser dei tener.» Var det ikkje nettopp dette som hende – også med småborgarskapet – i EEC-kampen? Og er det ikkje grunn til å utbygge aksjonseinkapsen med småborgarar til å bli ein fast og varig allianse i kampen for revolusjonen? Eg meiner det er ikkje mindre enn ei dødslinje å la vera.

Sjølråderetten

..... Kva tyder nasjonalstaten for oss og det norske folket? For det første: Det var ikkje det norske statsapparatet vi forsvarte gjennom EEC-kampen. Det viser vel nettopp bruken av statsapparatet. Det var jo den sterkaste krafta EEC-tilhengarane hadde (folk har trass alt ikkje så stor tillit til monopolkapitalen). Eg synest det er vanskelig å sjå EEC-motstandarane sin kamp mot dette statsapparatet som eit forvar for det.

Det vi forsvarte var retten til å eksistere som eigen nasjon. For så vidt er dette dei undertrykte rett til å bli undertrykt i *Norge* – i motsetning til å bli ein del av EEC-proletariatet. Men den nasjonale sjølråderetten har også eit positivt innhald for arbeidarklassen i Norge, dvs. eit visst klasseinnhald. EEC-hær og liknande fascistiske tiltak i EEC ville vanskeliggjere det norske folket sin kamp på kort sikt (kamp mot dyrtid og forverring), og på lang sikt (for revolusjonen) – eller om ein vil: trur ein at EEC-monopola ville sjå med blide auge på ein revolusjon i Norge? ? ?

Dette er ikkje å sette nasjonalstaten over klassane – det er ganske enkelt spørsmål om arbeidarklassen og deira allierte har nytte av den norske nasjonalstaten i dag. Det vi ser, er at nasjonalstaten i Norge i dag er eit hinder for utanlandske og norske imperialistar sine planer for Norge. Imperialistane er ikkje

tente med nasjonalstaten Norge – difor ville/vil dei opployse han. Det var vel nettopp det EEC-kampen viste.

Referat fra veggavisdebatten etter møte om Stalin i Studentersamfunnet 27/10–72. (Veggavisene blir presentert i sin helhet og kommer i kronologisk rekkefølge).

Stalin-motet 27/10 viste at det gar en klar motsigelse mellom dem som:

a) behandler »spørsmålet om Stalin» ut fra den forutsetning at Stalintidas politikk skal rettferdiggjøres – uansett hvor mange feil som førte til gjeninnføring av kapitalismen i siste instans, – fordi det er den »offisielle» ml-linja (den lokale ml-ledelsen) – og dem som

b) ser spørsmålet på bakgrunn av framveksten av klasse-motsigelsene i Sovjet, disse motsigelsenes grunnlag i den stalinistiske form for industrialisering, kollektivisering, partipraksis, statleg praksis osv. . . .

Disse materielle forholdene ble av Trond Spurkeland og andre analysert i lyset av en sosialistisk teori om proletariatets diktatur, demokratisk sentralisme, forskjellen mellom statskapitalisme og sosialistisk produksjonsmøte (nasjonalisering kontra sosialisering, politisk omforming av produksjonsforholda osv.).

Den lokale ml-ledelsen forsøkte å fore debatten over på det rent retoriske nivå. »Apologiene» blomstret. Den unnlot konsekvent å svare på spørsmål om konkrete politiske og samfunnsmessige forhold. Samtidig fikk vi høre beskyldninger om »idealisme» – fra den samme kanten. Det er derfor nødvendig å lage et seminar om disse tingene i begynnelsen av vårsemesteret. Emner (forslag):

- industrialiseringen og klassens framvekst (de nye klassene)
- kollektiviseringen og klassens framvekst (de nye klassene)
- Kominterns politikk og fascismen

- Kominterns politikk og utviklingen av revisjonisme i verdens kommunist-partier (unntatt tre stykker)
- Kinas analyse av »sporsmalet om Stalin»
- SUF(m-l)s analyse av »sporsmalet om Stalin»

Gjenreis den sosialistiske vitenskapen
Bekjeimp dogmatismen

Arr. Filosofisk Inst.
Arrangementskomiteen

DEBATTEN OM STALIN MÅ HALDE FRAM –

TREKK SKULDINGANE ATTENDE!

Veggavisa fra »filosofisk institutt» er eit dome på korleis debatten om proletarietets diktatur i Sovjetsamveldet ikkje skal forast. Vi er ikkje interessert i ein debatt om kven som er »retorikarar», »apologetar» osb. »Fil.inst.» bør svare på argumenta våre i staden for å ty til lettvinne karakteristikkar og usanne påstandar av typen »dei nektar konsekvent å svare på konkrete sporsmal».

Kort om vart syn igjen

Saka gjeld korleis ein skal oppsummere roynslene fra den første freistnaden på å bygge eit sosialistisk samfunn. Kommunistpartia i dagens sosialistiske land (med Kina og Albania som dei fremste) bygger på (positive og negative) roynsler fra denne tida. Er det så slik som desse partia hevdar at Sovjet under Stalin var proletarietets diktatur med feil, eller byggjer dei på roynslene fra 30 ars borgarleg diktatur? I fall »Fil.inst.» meiner det siste: Kva skal vi då seie om den sosialismen vi finn i desse landa?

Debatten skal ikkje forast ut fra eit idealbilete av proletarietets diktatur. Utgangspunktet må vera dei konkrete historiske tilhova som SUKP(b) sto overfor.

Det grunnleggjande sporsmalet er: Tente partiets politikk interessene til folket i Sovjetunionen? Ut fra dette må

ein vurdere Stalins fortjenestar opp mot feila hans, og slik kome fram til kva som var hovudsida ved partiets politikk.

KORT SAGT: Vi vil halde fram med debatten. Vi oppfordrar »Fil.inst.» til å ta stilling til sporsmåla vi har stilt ovanfor, og meiner vidare at debatten bør gje svar på følgjande sporsmål:

- Kva klasseinteresser sto Stalin i hovudsak som representant for?
- Kva positive roynsler kan vi trekke frå Stalins teori og praksis?
- Kva var grunnlaget for Stalins feil, og kva kan vi lære av dei?

SUF(m-l)-stud

STALINISME-SEMINARET VÅREN 1973

Det er en god ting at SUF(m-l)-stud er villig til å studere stalinismeproblemet. Dermed vil ledelsen i SUF(m-l) lokalt få hove til å besvare noen av de spørsmål den ikke har svart på. Men skal disusjonen med ml-bevegelsen fore fram, må (minst) 3 vilkår oppfylles fra ml-bevegelsens side:

1. Det fins i dag motsigelser på stalinismeproblemet innenfor ml-bevegelsen. De som står på en annen »linje» enn ledelsen, har fått direktiv om å holde kjeft i den offentlige diskusjonen! Dette direktivet må straks oppheves. Det er et brudd på den demokratiske sentralismen. Dialektikken kan ikke være noen parti-hemmighet! KREV MASSELINJA I ALLE VIKTIGE POLITISKE OG TEORETISKE SPØRSMÅL!
2. Ml-ledelsen må gå til diskusjonen og de vitenskapelige undersøkelsene uten er ferdig »offisiell» konklusjon på forhand, som for enhver pris må forsvares!
3. Ml-ledelsen må venne seg til tanken at andre marxist-leninister kan være uenige med ledelsen – uten at de dermed automatisk behøver å være »idealister»! (Ml-bevegelsen må skaffe seg en bedre forståelse av det teore-

tiske arbeidets karakter.)
**GJENREIS DEN SOSIALISTISKE
VITENSKAPEN!**

Arrangementskomiteen
v/Hans E' g

(Dei to siste veggavisene er gått tapt, og er her attgjjevne etter minnet. H.E. har sjolv skrive referatet fra den siste.)

SVAR TIL EB!

Eb' igs siste veggavis er etter vår meining ei ny avsporing av debatten om spørsmålet om Stalin. Eb' g gjentar påstandene om »ml-ledelsen som skal forsvare linja for einkvar pris» og framhever at usemje med ml-ledelsen ikkje treng vere det same som idealisme. Dersom Et' g ønskjer ein sakleg og vitskapleg debatt, kvifor tar han då ikkje stilling til argumenta våre og tilbakeviser påstandene om idealisme konkret med utgangspunkt i det vi seier?

Ei ny avsporing av debatten er Et' igs påstander om at medlemmer i våre organisasjonar får direktiv om å halde kjeft. Eb' g har i lang tid sympatisert med ml-rørsla og veit at vi praktiserer demokratisk sentralisme, noko som inneber (i korte trekk):

Skal ml-rørsla kunne ta leiinga i folkets kamp for dagskrava og for sosialismen, må den stå samla utad. Den må ha *ei* linje, ikkje berre på den dagsaktuelle kampen, men også når det gjeld synet på dei sosialistiske måla for kampen, og oppsummeringa av hovudsakene i historia til den internasjonale kommunistiske rørsla som vi er ein del av.

Dersom arbeidarklassen og folket skal ta stilling til den kommunistiske rørsla og dens politikk, må dei ha *ei* linje å ta stilling til – ikkje to eller fleire.

Dette betyr at debatten om det prinsipielle grunnlaget for ml-rørsla er noko som til ei kvar tid blir ført internt, og at

endringer i vår politikk er resultat av ein brei debatt i heile ml-rørsla – ikkje av tilfeldige utsagn av einskilde kamerater i den offentlege diskusjonen

Et' g kjenner dette synet, og han veit også at vedtektene til SUF(m-l) er klare på dette punktet (§ 16 i statuttane referert). Utifra dette skulle det vere sjolsagt at indre motseiingar på spørsmålet om Stalin er ei intern sak. Noko direktiv er ikkje naudsynt, og er heller ikkje blitt gjevne no.

Et' g er kanskje usamd i at kommunistiske organisasjonar skal praktisere demokratisk sentralisme. Kanskje meiner han konkret at våre statuttar skulle vore annleis. Men går han inn for at desse statuttane utan vidare skal brytast? Og vil han i så fall ta den demokratiske sentralismen til inntekt for eit slikt syn? Universitetet MLG SUF(m-l)- stud.

**DEN SISTE VEGGAVISA
(etter referat av H.E.)**

- (1) Den pekte på at na var debatten avsporet. SUF(m-l)-studs siste nummer angrep en bestemt person i komiteen, istedenfor å holde seg til saken: forutsetningene for et godt stalinismeseminar.
- (2) Forskjellen mellom direktiv og statutter når det gjaldt pabudet om enhet i Studentersamfunnet 27/10 er bare formell og angår ikke realiteten: Står statuttene i vegen for masselinja i teoretiske og politiske spørsmål? Det ble pekt på at det kanskje var en sammenheng mellom SUF(m-l)s praksis i stalinspørsmålet og stalinisme-problemet, da dette nettopp er fraværet av masselinja i teoretiske og politiske spørsmål.
- (3) Tilslutt ble det presisert at dette var siste nr. fra arrangementskomiteen med en oppfordring til å fortsette diskusjonen til våren.

H.E.

I tilknytning til denne veggavisdebatten vil vi stille følgende spørsmål som vi oppfordrar kameratane til å ta stilling til:

1) Er statuttene våre en garanti for demokratisk sentralisme innad og masselinje utad, eller er det slik at dei står i vegen for masselinja?

2) Til dei som ønskjer apen prinsipiell debatt mellom ml-arar: Er det debatt av denne typen vi skal ha i full offentlighet?

3) Kan vi, ut frå dei angrepa på ml-rørsla som blir retta på desse veggavisene, rekne H.E. for sympatisør til ml-rørsla?

Red

FRA ARBEIDSPLASSEN:

STYRK FAGBEVEGELSENS KAMPKRAFT — ENHET FOR ARBEIDERKLASSENS INTERESSER!

50-åra var preget av en beinhard undertrykking av alt som var progressivt i fagbevegelsen. Kommunistar og andre som ville kjempe for arbeidernes interesser ble rensket ut frå de fleste viktige tillitsverv. Men frå slutten av 60-åra har klassesamarbeidslinja til LO-toppen mott ny og voksende motstand. Streikene i 1970 var et kraftig slag mot LO-ledelsens kapitulasjonslinje i lønnsoppgjørene. Men det er EEC-kampen som har avslørt skillelinjene i fagbevegelsen klartest. LO-toppen sto omtrent helt isolert og mange flere har fått øynene opp for denne klikkens forræderi mot arbeidsfolks interesser.

Vi trenger en enhetspolitikk

Men opposisjonen mot klassesamarbeidspolitikken har store mangler. Mange arbeidere har fremdeles liten tro på at det

går an å gjøre fagbevegelsen til en organisasjon som aktivt kjemper for arbeidernes interesser. Mange bra tillitsmenn innser ikke at det er nødvendig med aktiv mobilisering av medlemmene for å vinne fram. Noen driver fremdeles og pusler med ideen om en »fagopposisjon».

Det er mange som ønsker å forandre fagbevegelsen, men klare linjer for hvor en vil hen og hvordan en ssal komme dit, er mangelvare. Men viljen til å gå til venstre er stor, og den største faren for ml-erne i fagbevegelsen nå er å isolere seg frå den voksende opposisjonen mot LO-toppen. *Vi trenger en enhetspolitikk som kan samle alt som er sunt og bra i fagorganisasjonene mot klasseforræderne på toppen.* Dette har vi i stor grad mangla tidligere. Vi har reist mange bra krav, men ofta mangla en taktikk for å samle virkelig bredde bak krava. Prøveavstemningene i EEC-kampen var et viktig unntak og viser at vi har lært.

Hva slags enhetsgrunnlag?

For det første: Klubbene, foreningene og hele fagbevegelsen må bli organisasjoner som kjemper for arbeiderklassens interesser. Ideer om organisert fagopposisjon må avvises. Resultatet av en slik politikk vil være isolering av venstrekreftene i fagbevegelsen. Vi må oppfordre alle progressive til å gå inn for å forandre klubbene og og foreningene istedenfor å stå på sidelinja og se på.

For det andre: Samle breiest mulig front for ei klassekamplinje mot classesamarbeidspolitikken. Vi ønsker å oppnå enhet med alle de som ønsker å forsvare arbeiderklassens interesser.

Hva slags paroler bør vi stille?

Vår allmenne enhetsparoler bør være utforma slik at de kan få oppslutning blant breie lag av fagbevegelsen mot LO-ledelsen. Parola «Gjør fagforeningene til kamporganisasjoner» har blitt reist her i Norge fra ml-erne. Det er ei riktig parole, men jeg tror den er for snever som enhetsgrunnlag for en virkelig brei front. Jeg vil foreslå parolene:

***Styrk fagbevegelsens kampkraft! og
Enhet for arbeiderklassens interesser!***
som hovedparoler for enhetsarbeidet.

Dette er paroler som tar vare på de beste kamptradisjonene fra tidligere og som eksisterer i flere klubber og foreninger i dag. Det er også paroler som lett vil bli forstått og godtatt både av vanlige arbeidere på fabrikkgulvet og av tillitsmenn som står i opposisjon til LO-ledelsen. Jeg tror også dette er paroler som vi kan få klubber og foreninger til å reise sjøl.

OK, dette var noen forslag, sett i gang og diskuter parolene i ml-bevegelsen, med arbeidskameratene og med partier og organisasjoner på venstresida.

Kampoppgaver i fagforeningene

Enhetsparolene trenger konkret innhold. Det er mange kampoppgaver som det nå er viktig å samle bredt på.

1. Dyrtida. Sjøl Arbeiderbladet har vært nødt til å innrømme at det har vært reallønssenkning for de fagorganiserte det siste året. 2 saker vil stå sentralt i kampen mot dyrtida:

– Kamp mot moms på matvarer. Flere foreninger har allerede reist kravet og lever streik om den ikke blir fjernet. Reis kravet i din klubb og forening!

– Justeringsforhandlingene til varen vil bli en kampoppgave for alle fagorganiserte. Begynn allerede nå og diskuter på jobben hva slags krav dere skal stille og hvordan dere skal få gjennom krava.

2. EEC. EEC-tilhengerne har i lengre tid drevet en aktiv skremelskampanje med utrygge arbeidsplasser og kapitalflukt for å snu opinionen og sikre seg en mest mulig utvida frihandelsavtale. Dette må motes med resolusjoner mot slike pressmidler fra arbeidsplassene. Reis også kravet om å stoppe kapitalflukt.

3. LO-ledelsens viktigste framstøt mot de fagorganiserte nå er bevisste forsøk på å stoppe demokratiet i LO og øke sentraldirigeringa. Dette skjer gjennom å slå sammen forbund til storforbund (viktigst nå: planen om å kjøre alle statsansatte inn i et forbund.) Dette er en del av en større plan: det store organisasjonsopplegget til LO. Det mest drastiske forslaget går ut på å oppløse alle forbundene og innføre individuelt medlemskap i LO! Dette opplegget ble sendt ut i et lite hefte i -69 og skal opp på LO-kongressen i år. Skaft dere opplysninger om opplegget fra foreninga, diskuter med folka på jobben og protester mot dette frontalangrepet på demokratiet i fagbevegelsen.

SK-ansvarlig for faglig arbeid

ERFARINGER FRA ET KLUBBÅRSMØTE

Utgangspunktet vårt er at vi jobber på en plass der klubbstyret er progressivt (SF/NKP-dominert), mot EEC, for å stå hardt mot bedriftsledelsen, i alle fall på en god del spørsmål. De faglige tradisjonene og den faglige bevisstheten blant massene står ganske sterkt.

Foran årsmøtet i klubben la vi vekt på to saker – et forslag til vedtak om klubbavis og et forslag om fortsatt kamp mot EEC for å forsvare folkets seier. Det skulle bare være ett valg, og der kunne vi lite gjøre.

Klubbavis

Klubbstyret vårt er ganske progressivt, men det driver nærmest bevisst ikke noe informasjonsarbeid overfor medlemmene, utover når de trenger medlemmenes støtte overfor firmaet. Dette øker klyften mellom de som er med i og rundt klubbstyret, og resten av folket, som passiviseres. Videre bruker høyresosialdemokratene dette som en plattform for å kritisere klubbstyret. Utenfor dette la vi stor vekt på forslaget om klubbavis som et redskap for klubbstyret til å styrke informasjonen til medlemmene. Vi pekte på behovet for informasjon fra klubbstyret, mellom avdelingene om arbeidsforhold, problemer o.l., om bedriftsidretten osv. Tidligere har vi sett klubbavisen mye som et redskap for oss mot klubbstyret. Dette har klart vært en »venstre»-eksklusiv tankegang som undervurderte betydninga av å styrke klubben og klubbstyret mot angrep fra høyre.

Vi hadde drøftet forslaget om klubbavis på forhand både med styret og folk på avdelingene, og på selve møtet var det

stor enhet. Det ble også nedsatt folk til å jobbe med saka. Resultatet var altså bra – det er nå opp til oss videre om avisa virkelig kommer ut. Det er ett problem: En del uklarhet i forholdet bedriftsavis/klubbavis – der vi klart er for klubbavis der bedriftsledelsen får lov til å skrive dersom redaksjonen/klubbstyret er interessert.

EEC-saka

I visse faser av EEC-kampen sloss vi hardt for politisk streik, og dette virka til å skjerpe motsigelsen mellom oss og SF/NKP'erne i klubbstyret. En del av den kampen hindret samarbeidet for å styrke EEC-motstanden.

Vi la derfor nå stor vekt på å få enhet med klubbstyret på EEC-forslaget – vi tviholdt f.eks. ikke på å få nevne AKMED i forslaget, noe vi sikkert ville ha gjort tidligere. Resultatet ble at klubbstyret sjøl la fram forslaget.

Likevel – forslaget ble på møtet nedstemt med overveldende flertall, utenfor to argumenter:

– Er vi ikke nå ferdige med denne EEC-saka? Skal vi fortsette å splitte oss?

– Politikk hører ikke hjemme i klubben.

Mange konsoliderte EEC-motstandere stemte mot forslaget.

Det er klart at vi hadde drevet for dårlig massearbeid på EEC-spørsmålet etter avstemninga. Men ikke bare det. Vi undervurderte i stor grad betydninga av det tradisjonelle skillet politikk/fagforening, og APs intense spill på behovet for enhet i fagbevegelsen etter folkeavstemninga. Klubben har vært solid mot EEC

med uttalelser osv. under hele EEC-kampen, men det var klubben i betydninga klubbstyret. Flertallet i klubben var også mot EEC, men det viste seg ved uravstemning, altså ikke i form av klubbvedtak.

Utifra at arsmotet ikke er noe særlig egne for grundig diskusjon mener jeg at vi ikke skulle ha fremmet resolusjonen i den konkrete situasjonen. I stedet skulle vi tatt alvorlig på å diskutere metoder klubbstyret kunne ta i bruk for å spre informasjon om hvordan EEC-saka star, og mobilisere medlemmene.

Konklusjon:

Arbeidet med arsmotet ga framgang i kampen mot »venstre»-eksklusivitet i forholdet til SF/NKP'erne i klubbstyret. Vi fikk likevel et tilbakeslag på EEC utifra lettvinthet og overvurdering av massenes niva (»venstre»). Resultatet understreker behovet for videre enhetspolitikk og nødvendigheten av andre former for klubbarbeid enn resolusjoner.

Medlem i bedriftslag

MOT VENSTRE I DET FAGLIGE ARBEIDET

I arbeidet vart med å gro rotter i industriproletariatet har vi hatt stadig framgang. Men framgangen kunne vært større om det ikke var begått en del feil når vi skal sette politikken vår ut i livet. Hovedsvakheten har utvilsomt vært venstre-eksklusivitet, at vi har hatt vansker med å skille mellom det kommunistiske arbeidet vi driver med på arbeidsplassen og den klassepolitikken som finnes på alle arbeidsplasser.

Vårt syn på *fagbevegelsen* har i så måte gitt en del grelle utslag. Fra jobben min, hvor vi har hatt lag ca. 1 1/2 år var forholdet vårt til styret i klubben antagonistisk, fordi styret handlet udemo-

kratisk, over hodet på massene. Denne kritikken førte vi ut både muntlig og i lagsavisa. Dette førte til liten framgang i arbeidet vårt for å vinne arbeidermassene for vår politikk. Vi unnlot blant annet å se at industriproletariatet har en tradisjonell grunnfestet tillit til fagbevegelsen. Det vi »glemte» er fagbevegelsens *strategiske* betydning som redskap i arbeiderklassens hender mot kapitalens utbytting. Vi syntes vi hadde gjort en darlig jobb fordi vi ikke hadde sørget for å få i gang en streik siden vi dannet laget.

En artikkel her i bladet fra i sommer, »Kommunistisk arbeid på jobben», avslutter slik: »Vår linje: Forelopig 80 % av

arbeidet utafor (i bedriftslaget, studie-sirkler, utgivelse av avis, agitasjon på avdelinga, gjennom fora som idrettsklubb osv.) bl. a. for å legge grunnlaget for å ta over.»

På det daværende tidspunkt var dette ei riktig linje (gro rotter i industriproletariatet, seieren i EEC-kampen osv.) Nå må vi imidlertid prioritere opp arbeidet i fagbevegelsen. Det var derfor riktig at kameratene på en arbeidsplass i Oslo som var suspendert fra klubben på ubestemt tid nå er tatt opp som medlemmer igjen, mot at de skrev under erklæring om at de beklaget personlige angrep som var kommet fram i lagsavisa.

FJERN ALL KONSPIRATORISK TENKING

Alt som har med kuppmakeri og resolusjonsmakeri er uttrykk for undervurdering av massene og av fagbevegelsen. Slike ideer må fjernes resolutt. Vi kommunister har disse hovedparolene å arbeide etter i det faglige arbeidet: Styrk fagbevegelsens kampkraft! og Enhet for arbeiderklassens interesser. Parolene gir oss påbud om å utbygge fagbevegelsens handle- og slagkraft. For å styrke klubbene og foreningene må vi ikke minst drive det seige, møysommelige, trauste og solide arbeidet i arbeiderklassens interesse.

På jobben hos oss var det overveldende EEC-nei, noe en prøveavstemning blant annet viste. I desember var det generalforsamling der det var lagt inn forslag til uttalelse om å støtte de organisasjonene som fortsatte kampen mot EEC. Trass i styrets innstilling for resolusjonen ble den nedstemt med dundrende flertall. Mange EEC-aktivister før folkeavstemninga stemte mot, blant

annet. Dette forteller mye om vår overvurdering av massenes bevissthet og undervurdering av forarbeid blant massene og tillitsmennene. Hadde resolusjonen inneholdt sammenhengen EEC og konkursene ville den antakelig gått gjennom. Men en så allmenn tekst som i vårt forslag *måtte* lide nederlag i denne sammenhengen. Dette er også et typisk eksempel på resolusjonstenkinga vår i samband med fagforeningene.

REDSSEL FOR ALLIANSER

Arbeidet vårt har baret preg av redsel for allianser med progressive krefter som finnes på arbeidsplassene. Dette ble rettet opp en del gjennom EEC-kampen. I klubbstyret på jobben min har vi et progressivt styre. Klubben er nærmest en kamporganisasjon. Likevel klarte vi gjennom våre angrep på klubbstyret nesten å være med å velte det til stor hjelp for den høyre-sosialdemokratiske fraksjonen som finnes hos oss. Vi undervurderte fienden og stolte for mye på oss sjøl og at massene hadde oppfattet politikken vår fullt og helt.

SAMMENSETTING AV STYRER

Styret bør sammensettes breiest mulig, både ved at alle grupper og interesser representeres, men også politisk. Er f.eks. halvparten av arbeidsstokken for EEC, skal ikke vår hovedoppgave være å isolere alle disse fra styreverv. Da svekker vi klubbens kampkraft fordi det vil oppstå mistillit. Dermed er det ikke sagt at halve styret må bestå av høyresosialdemokrater..

KLUBBEN/FAGFORENINGA SOM OPPDRAGER

Det er viktig for å styrke kampevnen og unngå monopolisering («veige tillitsmenn») at klubbstyret oppdrar etterfølgere til sine verv. Det kan skje ved aktiv studiepolitikk, i AOF-regi og ved at foreninga sjøl lager studieopplegg. En må arbeide målbevisst med enkelte personer med tanke på framtidig verv. Slike folk tas bevisst ut til div. komiteer, til utredningsarbeid osv.

FORTSETT DISKUSJONEN!

For tida er fagbevegelsen mange steder arbeiderklassens viktigste bolverk mot kapitalismens utbytting og utsuging. Vårt arbeid har i hovedsak vært bra og styrket fagbevegelsen. Her er pekt på noen svakheter. Det er ikke utfyllende. Jeg retter derfor oppfordring til folk med mange års erfaring fra arbeid i fagbevegelsen, og andre til å ta opp til diskusjon i TF saker som er tatt opp her, og andre saker som er viktige for vårt faglige arbeid.

Medlem i Fagl. utv.

SKAL VI TA TILLITSVERV?

Ja, i de aller fleste tilfellene. Hvis kollegene mener du er den som best vil skjøtte deres interesser mener jeg det er en plikt å stille. Også om flertallet i styret er reaksjonært? Blir styret egentlig mindre reaksjonært om du unnlater å stille? I styrevervet vil du lettere bli kjent med folk på andre avdelinger og påvirke dem til kanskje å kaste reaksjonære elementer som de har valgt inn for. Vil en ikke lett bli gissel for høyresosialdemokratiet og slukes av apparatet når en står aleine mot bare banditter? Egentlig er det vel slik at en først er blitt gissel når en slutter å være kommunist.

Lønna tillitsverv

Skal kommunister ta lønna tillitsverv? Ja. Men vi skal om mulig unngå å motarbeide tendensen til at det blir opprettet flere lønna tillitsverv. F.eks. kan vi være med å redusere farene ved å

bli isolert fra massene ved at 2-3 deler på kontorjobbinga. Oslo Sporveisbetjeningsforening nedsatte formannslønna til gjennomsnittsnivået hos betjeninga som arbeidet. Noen steder er det bare sekretæren som er fast lønnet. I Oslo typografiske forening er bare kassereren fastlønnet, ikke formannen. Disse tiltakene er riktige for å unngå oppkjøp og korrupsjon av tillitsmennene. 1. mai -72 hadde grafiskseksjonen i RAF-toget i Oslo ei parole mot kontingentøking fra 1/1-72 på 4 kroner uka. Okingen skulle bl.a. gå til ny fastlønna organisasjonslederstilling i forbundet. Argumentene var da at en ikke var mot en kontingentøking som styrket forbundets kampkraft, en gikk mot fordi pampenettet ble utvidet og styrket.

Skal vi stille på program?

Arbeiderne på en avdeling i en Oslo-bedrift ønsket å velge en kamerat til tillitsmann. De så i han en radikal og

kampvillig ungdom som ville skjøtte vervet best for dem. Kameraten la da opp et rødt program som han forlangte arbeiderne skulle velge han inn på. Han satte arbeiderne i et dilemma, for mesteparten av programmet forsto de ikke kunne ha noe med tillitsvervet å gjøre. Dette var dessuten helt nytt for dem. Han ble valgt, men med atskillig større skepsis enn om programmet ikke var proklamert. Feilen ved programmet var at det bare var ml-ere som kunne stå på det. Det var ikke lagt inn noen kompromissmuligheter der.

Et styre i ei NTL-forening i Oslo stilte på enhetsprogram. Det inneholdt anti-EEC, solidaritet med Vietnam og kamp for bedre lønninger. Programmet var enhetlig, folka ble valgt, men grunnlaget var altfor allment.

Trykkerne i Dagens Nyheter i Sverige har et 10-punkts program (gjengitt i »Gör facket till kamporg.» side 134). Dette er et meget konkret program som berører arbeidsforholda, men også spørsmål om medbestemmelse i konkrete forhold, krav om fortløpende utdanning osv. Det som mangler er, etter min mening, politiske saker av typen økt demokrati i fagbevegelsen, solidaritetsplikt overfor streikende i landet og utlandet blant annet. Programmet utelater at fagforeningene er et politisk redskap.

Er det alltid riktig å stille på program?

Spørsmålet om program må vurderes ut fra lokale forhold. På min arbeidsplass ville det være feilaktig å stille med program for styret nå. To avdelinger er nemlig fortsatt dominert av høyresosialdemokrater som har klort seg fast der. Det nytter ikke å fravriste disse folka grepet om sine avdelinger ved proklamasjoner. Et styreprogram ville medføre at disse avdelingene isolerte seg. Motsetnin-

ger mellom avdelinger kan bare løses gjennom diskusjon og praksis. Styrkes avdelingssjavinismen, svekkes klubbens kampkraft.

Avdelingsvise program som tar opp helt lokale forhold vil utvilsomt være riktig. Det vil gi inspirasjon til andre avdelinger til å følge opp med lokale program for sine interesser.

Fastlønnete tillitsvern og program

Partiet bør i de tilfellene hvor kommunister får høyere tillitsvern kreve at det lages plattform for vedkommendes arbeid i vervet. I visse tilfeller bør liknende plattform offentliggjøres overfor kollegene kameraten har arbeidet sammen med, eller for det lokale faglige styret der han hører hjemme.

Tillitsvern/annet ml-arbeid

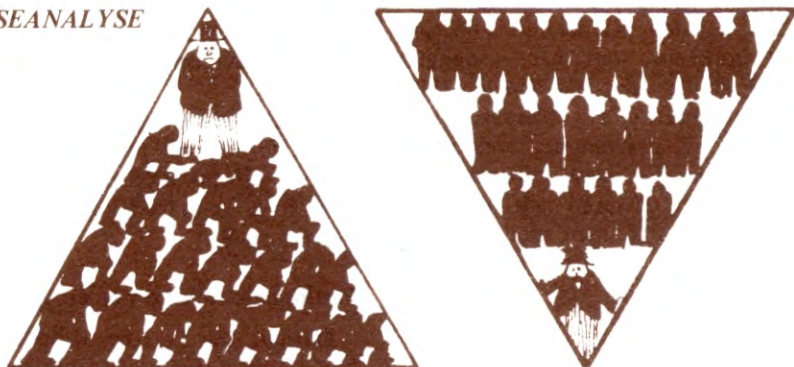
Skal vi prioritere opp arbeidet i fagbevegelsen betyr dette også at folk som får tillitsvern i størst mulig grad må få dette som hovedoppgave. Det betyr at de skal fritas i størst mulig grad fra storlagsstyreverv, lagsstyre osv. Ved full innsats som tillitsmenn kan de bygge opp fagbevegelsens kampkraft, blir det halvhjertet, svekker det arbeidskameratenes tillit til det du står for. Det vil dessuten svekke fagbevegelsens kampkraft.

Var holdning til tillitsmenn

Vi oppfattet lenge tillitsmenn som mer eller mindre korrupte opportunistere og classesamarbeidere. Erfaringene har ofte vist at tillitsmenn eller folk som har hatt verv er de beste å samarbeide med for oss. Men tanke på partirekruttering er det disse som i alle år har stått i arbeidskollegenes bevissthet som deres ledere. De må derfor pleies ekstra nøye, sjøl om de ofte har en god del gærne strategiske ideer, flere enn de rene og ubevisste massene.

Oscar.

KLASSEANALYSE

HAR VI FISKERIMONOPOL?

For et ars tid sida forsto vi at vi innafor norsk landbruk hadde et landbruksmonopol. Denne forstaelsen fikk vi dels gjennom vår deltakelse i EEC-kampen, dels gjennom enkelte kameraters vitenskapelige analyser av forholda i norsk landbruk.

For oss i Troms–Finnmark er det naturlig å stille spørsmålet: «har vi et fiskerimonopol?» Vi har ikke materiale og erfaring nok til å svare et entydig ja eller nei på spørsmålet. I alle fall veit vi ikke nok til å analysere de to sidene i norsk fiske, fiskeforedling og omsetning. Det vi vil gjøre er å lansere noen forelopige problemstillinger.

Fisket har en del felles med jordbruket. Det består av mange småprodusenter så vel i fangstleddet som i tilvirkingsleddet. Flesteparten av fiskerne er arbeidende småborgere, flesteparten av tilvirkerne er kapitalistiske småborgere, men kvantumsmessig og verdimessig spiller enkelte store firmaer, rederier og fryserier en stor og økende rolle. Utviklinga er ulik i ulike deler av landet. Kapitalismen i fiske og fangst er kommet lengre på Møre og resten av Vestlandet enn i Nord-Norge, men også her er kystfiskerne og de små

tilvirkerne truet av kapitalen. Fiskertallet går ned, antall små bedrifter går ned, men fortsatt er det mange små enheter. Dette står i motsetning til de mektige omsetningsorganisasjonene i fisket. Jeg skal særskilt se på disse og ikke legge så mye vekt på store enkeltfirmaer som Findus.

Som jordbruket er fisket en gjennomorganisert «bransje». Dette gjelder ikke minst for Nord-Norge. Som jordbruket er fisket dominert av ett parti. Senterpartiet i jordbrukets organisasjoner, Arbeiderpartiet i fiskets organisasjoner. I EEC-kampen spilte de noe nær identiske roller. Fiskerne er organisert i Norges Fiskarlag. Organisasjonsprosenten er stor og stigende. Oppbygginga går via lokale fiskarlag og fylkesfiskarlag. Det er også mange kvinnelag. Fiskarlaget er statens «motpart» i fiskerioppjøret. Det spiller en stor rolle i de store omsetningsorganisasjonene. I tilvirkningsleddet har vi mindre organisering av produksjonen, men vi har enkelte store firmaer, Findus, Fi-no-tro som eier mange anlegg. I omsetningsleddet er situasjonen en annen igjen. Her er all forstehandsomsetning, altså alt salg fra produsent til tilvirker, organisert gjennom salgslag. Norges Rafisklag er den

store organisasjonen her. Etter sammen-slåinga med Levendefisklaget nylig har den enerett på salg av all fisk fra produsent fra og med Nordmøre til Sovjet. (Vestlandet har en organisasjon med tilsvarende myndighet, men synkende betydning, nemlig Norges Sildesalslag.)

Jeg vil først og fremst rette søkelyset mot Råfisklaget og dens forgreininger. Et problem med Råfisklaget er at det ikke offentliggjør regnskap og beretning, noe som gjør det vanskelig å få grep på dens mangeartede virksomhet.

Råfisklaget er beskytta av Råfiskloven av 1951, tidligere 1938. Den blei kjempa fram som et resultat av krisa i fiskeriene i 20- og 30-åra. Formålet var å sikre rimelige og stabile priser i ei tid med store avsetningsvansker, samt bryte maktstillinga til de tradisjonelle væreiere og fiskekjøpere på kysten. Dette klarte de i stor grad, noe som førte til massiv oppslutning fra fiskernes side. I dag kan Råfisklaget dirigere fangstene etter som hvordan motsigelsene mellom fangstkvantum og tilvirkingskapasitet står på et gitt tidspunkt. Det forhandler om prisen med kjøperne. Hvis de ikke blir enige har salgstyret i Råfisklaget rett til selv å sette minsteprisene. Råfisklaget organiserer omsetninga og utbetaler oppgjør til fiskerne. For dette tar de ei avgift som brukes til administrasjon, investeringer og fondsopplegg (av ukjent størrelse). De kan sjøl bestemme hvilke kjøpere de vil godkjenne. Å ikke bli godkjent er katastrofe for en fiskekjøper. Denne virksomheten og maktstillinga er lovbeskytta. Omsetninga gjennom laget av utilvirka fisk er på en halv milliard kroner og det er klart at uten en forståelse av Råfisklaget er det umulig å få noe skikkelig grep på norsk fiskeripolitikk.

Men dette er ikke Råfisklagets eneste virksomhet. Tvert om så drives det stadig knoppskyting og laget har innflytelse i en rekke sektorer i landsdelen. Like etter krigen på initiativ fra Norges Fiskarlag

blei Fiskernes Bank oppretta. (Ikke å forveksle med Statens Fiskarbank.) Tidligere formenn i Råfisklaget har også vært styreformenn i denne banken, som er Troms' og Finnmarks største forretningsbank og driver som andre slike banker gjør.

Råfisklaget har en kontrollerende interesse i Fiskernes Agnforsyning og Fiskernes Redskapsfabrikk som er to monopolforetak i angjeldende bransjer.

Råfisklaget driver sjøl en god del fiske-tilvirking, særskilt i Lofoten/Vesterålen-området og står der som en stor kapitalist. Videre er det storaksjonær i landsdelens nest største foredlingselskap, Finnno-tro (Finnmark og Nord-Troms Fiskeforedling) med anlegg langs hele kysten av denne landsdelen. Her sitter de sammen med LO, staten, fylkesfiskarlagene og byråsjef Jannik Lindbæk i Bergens Privatbank. Laget har også interesser i salgsselskapet Frionor. Kort sagt et mektig foretak.

Vi kunne sikkert komme lengre i beskrivelsen av denne strukturen, men vi stopper her. Denne delen av arbeidet kan stort sett løses ved å lese enda et par bøker og årsmeldinger til!

Langt viktigere er spørsmålet om Råfisklagets funksjon, og her står vi langt svakere. Her er det ikke nok med bokkunnskap. Men vi kan sikkert slutte en del allmenne trekk ved å se på en del personalforhold — hvilke personer leder hele denne virksomheten og hvordan er sambandet med Ap og staten? Konsentrasjonen av gjengangere er ikke mindre enn i Landbruksmonopolet!

De tidligere styreformenn i Råfisklaget, Jens Steffensen og Johannes Olsen, var begge også formenn i Norges Fiskarlag. De var ledende i opprettelsen av Fiskernes Bank. De var Aps fremste fiskeripolitikere i ti-år. Begge har vært mangeårige formenn i Stortingets Sjøfarts- og Fiskerikomite. De har sittet i offentlige banker og fonds. Johs. Olsen er far av nåværende

fiskeriminister Trygve Olsen. En annen sønn er formann i Finnmarks fiskarfylking. Knut Hoem i Råfisklaget har vært Fiskeriminister. Reidar Carlsen i Distriktenes Utbyggingsfond – den store strukturrasjonalisereren – har vært sekretær i Nordlands Fiskarlag. Representantskapet i Råfisklaget er stappfullt av Ap-ordførere i Troms og Finnmark og andre steder. Kort sagt – det er ingen tvil om Aps grep her – opp til nå. Gitt Aps politikk med å rasere kystfisket og styrke kapitalismen i fiske, tilvirking og omsetning, så er det klart at det eksisterer et nært samband. Ovennevnte familien Olsen i Havøysund, er Finnmarks største fiskebåtreidere.

Problemet står da som følger: Vi veit en god del om konsentrasjonen av makta i organisasjonene i norsk fiske. Vi kjenner deres nære forbindelser med staten. Vi kjenner også den direkte klassebakgrunnen til en del folk. På den andre sida veit vi en god del om endringene av klasseforholda i norsk fiske, om avfolking, sentralisering osv. Vi slutter her allment om forbindelsen vedrørende Nord-Norgeplanen i sin tid og Landsdelsplanen i dag. Det vi ikke veit er hvordan Fiskerimonopolet fungerer konkret på en rekke viktige saker, og det vil jeg stille som et spørsmål til slutt, men først det vi veit.

På plussida: Råfisklaget er mot EEC og det er for 50-milsgrense. (Derimot er det viktig å huske at Fiskarlaget fraber seg flere lokale uttalelser for 50-milsgrense!) Dette er viktig og har fiskernes fulle oppslutning. Fiskeprisene er stabilere enn de var i 30-åra, agn og redskaper har steget mindre enn annet, f.eks. drivstoff og assurance.

På den andre sida. Finnmark fylkesting kritiserer Råfisklaget for å ta råfisk ut av Finnmark for å foredle den andre steder. Det blir vanskeligere for mindre anlegg å klare seg. Det blir vanskeligere for mindre båter å få levert fangster sammenlikna med større båter. Hva er Råfisklagets rolle her? De har dirigeringsmulighet. Fiskertallet i de tre nordligste fylkene har gått ned fra 41 000 i 1948 til 18 000 i 1971. Antallet store båter er tredobla på 10 år. Lanevilkåra til statsbankene favoriserer større båter.

Hvilken rolle spiller Råfisklaget i dette? Hvilken rolle spiller hele Aps junta i fiskeriorganisasjonene i denne politikken. Å svare konkret og direkte på dette spørsmålet blir vår neste oppgave. Her må det vitenskap og undersøkelser i marka til. Før dette er skikkelig gjort må en være forsiktig med utkjør – store deler av fiskerne slutter opp om laget.

Kamerat i Tromsø

FENGSELSVESENETS STILLING I KLASSEKAMPEN

I ET FORSØK PÅ Å ANALYSERE MOTSIGELSENE PÅ ULLERSMO LANDSFENGSEL

(NB. opplysningene her må omhandles med forsiktighet.)

A. INNLEDNING

Hovedmotsigelsen mellom monopolkapitalen og resten av folket i Norge avspeiles også på Ullersmo. Hovedmotsigelsen går mellom fengselsledelsen på den ene siden og det overveiende flertallet av betjenter og innsatte på den andre. Fengselsledelsen er en del av monopolkapitalens statsapparat, har all beslutende myndighet på fengselet og utfører departementets politikk. Betjentene er bare brikker i spillet mens fangene blir direkte utsatt. Men som ellers i samfunnet er denne motsigelsen skjult og tildekket gjennom en mengde underordnede motsigelser. Blant annet opptrer betjentene med få unntak enhetlig med fengselsledelsen utad overfor fangene og utenomverdenen.

B. NÆRMERE OM FENGSELSLEDELSEN.

Fengselsledelsen er politisk på linje med Høyre eller høyresosialdemokratiet. Føler seg ett med Justisdepartementet (fengselsstyret). Fengselsstyret er en avdeling av Justisdepartementet med en ekspedisjonssjef i spissen og inndelt i 4–5 kontorer. De som arbeider her er stort sett jurister med laud. Fengselsstyret gir forskrifter og instruksjoner til de lokale fengslene. Det drar opp retningslinjene etter at den lokale fengselsledelsen har prøvd nye ideer i praksis. Fengselsstyret ansetter alle fengselsbetjenter etter anbefalinger fra de lokale personalsjefene (inspektører).

Fengselsledelsen på Ullersmo er i all hovedsak rekruttert fra den delen av småborgerskapet som prøver å klatre oppover og som identifiserer seg med monopolkapitalen (offiserstanden, politivesenet). Den er livredd ethvert framstøt mot sin makt, spesielt Kron, og enhver opposisjon innenfra. Benytter seg av tystere både blant fangene og betjentene for å få vite mest mulig om alle innsatte og ansatte. Dette er sjølsagt ikke noe som man gjør med loven i hånd, men det autoritære systemet som hersker får nødvendigvis slike følger og det gjør politisk kamp svært vanskelig. Fengselsledelsen er aldri uenig seg imellom på sak, men ofte på person, men de holder alltid

sammen utad. En splittelse av fengselsledelsen er derfor vanskelig. Det eneste lyspunktet er sosialsekretærene som ofte spiller en progressiv rolle og solidariserer seg med fangene. Men de er fullstendig bundet av de eksisterende reglement. Opposisjonsarbeid fra deres side krever derfor støtte fra betjentene, fangene og grupper ute i samfunnet for å ha betydning.

C. NÆRMERE OM BETJENTENE

1. Allment

Politisk er betjentene sterkt splittet. På den ene siden er det en sterk reaksjonær og fascistisk tendens blant dem, særlig i forhold til fangene og venstresida i norsk politikk. De er jævlig forbannet på Krom som blander seg inn i deres indre anliggender, og de setter likhet mellom SUF og alt annet progressivt som er like jævlig som faen sjøl. Denne tendensen gjør seg nok sterkest gjeldende. På få unntak er alle preget av slike ideer og hos mange er dette hovedsiden.

På den andre siden er det også markerte progressive og positive trekk å merke seg. Mange var beinharde EEC-motstandere ut fra et solid klassestandpunkt. Mange er motstandere av sosialdemokratiets klasse-samarbeidspolitik og LO-pampene. Ved lønnsoppgjøret i staten i vår stemte 612 for og 606 mot forbundsledelsens forslag. Dette er en viss indikator på den misnøyen som er i ferd med å bli sterkere blant fengselsbetjentene mot LO, pristigning, arbeidsforhold og personal-spørsmål i fengselsvesenet. Spesielt er mange forbannet på oppbygginga av fengselsforbundene. Her er det svært diffuse skiller mellom lavtlønnet og høytlønnet personell. Betjenter som er kommet opp i byråkratiet på den enkelte anstalt og representerer denne, fører ofte

forhandlinger på vanlige betjentes vegne og deres interesser blir derfor ofte ikke skikkelig ivaretatt. Enkelte betjenter er også beinharde anti-kapitalister og mange er spesielt bekymret over forurensningsproblematikken. Blant de få radikale er SF-ideer dominerende. Motsigelsen mellom de to politiske tendensene hos betjentene er i ferd med å skjerpe seg.

Betjentene er sterkt idrettslig interessert da dette er den eneste fritidsinteressen som kan dyrkes der oppe. Fengselsledelsen prøver å legge mulighetene til rette for dette. I det hele er hele anstalten å karakterisere som korporativt oppbygd.

2. Betjentene i sikkerhetstjenesten.

Disse utgjør ca. 50 % av de ansatte. Deres arbeidsoppgaver består i overvåkinga av fangene til alle døgnets tider, unntatt den tiden de er inne på verkstedene. Arbeidet er ikke fysisk anstrengende, men det tar sterkt på det psykiske. Betjentene får kjeft av fangene dersom de følger reglementet til punkt og prikke og kjeft av fengselsledelsen dersom de sjusker unna. De er som mellom barken og veden. Arbeidet de gjør gir ikke noe resultat, de skal bare være der og overvåke. Og selv blir de overvåket. Kontrollsystemet er mer en overvåking av betjentene enn sikkerhetsmessig nødvendig. Skal noen først rømme fra Ullersmo må de ta gisler blant betjeningen. Dette vet betjentene som selvsagt derfor også er redde. Hele kontrollsystemet er egentlig beregnet på en tenkelig krisesituasjon og skaper faktisk flere problemer for fanger og betjenter enn de løser. Og ved siden av å være overvåket av fengselsledelsen, blir betjentene også overvåket av nidkjære tystere blant fangene. Dersom en betjent

prater med en fange, tror alle straks at det er noe mystisk: enten tyster eller så smiser den innsatte.

Betjentene i sikkerhetstjenesten har ikke noe de skulle sagt om fengselets daglige liv. Samarbeidsmøtene med fengselsledelsen er ensidige informasjonsmøter om hva fengselsledelsen har bestemt. Dette til tross for at det selvsagt er betjentene som må slite med alle problemer og vanvittige reglementsbestemmelser, og som vet hva som kan forandres og forbedres uten at det behøver å gå utover anstaltens såkalte ro og orden.

Betjentene har en skiftordning det er delte meninger om. Den har mye fri midt i uka og få nattskift. Men de må jobbe annenhver helg og da er skiftet på 11 eller 13 timer for henholdsvis natt- og dagskift. På grunn av mangel på arbeidskraft blir betjentene pålagt mye overtid, noe det selvsagt er en utbredt misnøye med, men det tas ikke opp noe kamp mot dette fordi lønnsforholdene er svært dårlige (lønnsklasse 9.0) slik at folka faktisk trenger overtid for å greie seg økonomisk.

På grunn av den hierarkiske oppbygninga av fengselsvesenet er det utbredt streber-mentalitet blant betjentene. I sikkerhetstjenesten opererer man med følgende stillinger: ekstrabetjent, aspirant, avdelingsbetjent, førstebetjent, overbetjent, inspektør.

Fengselsskolen må alle fast ansatte betjenter igjennom. Den krever kun at man har tatt realskole/ungdomsskole, og varer et semester og tar inn 30 elever om gangen. Betjentene har ingen spesiell bakgrunn. Ofte er betjentene avmønstrede sjømenn som ikke får annet arbeid. Enkelte har bakgrunn i politiet eller militæret. Ideer om at betjentene er personer med sadistiske tendenser må slås tilbake. Stort sett er de skikkelige proletarer, selv om som tidligere nevnt reaksjonær ideologi står sterkt blant enkelte.

Utdannelsen på fengselsskolen er ikke adekvat for jobben til sikkerhetsbetjentene. De får ikke særlig anledning til å praktisere den jusen de lærer, og fag som psykologi f.eks. som det er et enormt behov for, har de nesten ikke.

3. Verksbetjentene.

Verksbetjentene skal lede arbeidet på verkstedene. Disse har også en hierarkisk oppbygning. Lønssituasjonen deres er annerledes enn sikkerhetsbetjentene da de bare går dagtidsskift og har fri hver helg. For å bli verksbetjent kreves en eller annen form for teknisk utdanning, ikke fengselsskolen. Enkelte av verksbetjentene har bruddt ut av fengselsforbundet og dannet sin egen gule forening. De har i det hele lite med betjentene i sikkerhetstjenesten å gjøre.

4. Kontorpersonalet

Kontorpersonalet har med den daglige administrasjonen av anstalten å gjøre. Identifiserer seg sterkere enn de andre ansatte med fengselsledelsen, men også her tar mange progressive delstandpunkter, f.eks. på EEC. Kontorpersonalet er liksom anstaltens funksjonærer i betjentenes øyne.

5. Konklusjoner

De ansatte på Ullersmo er en splittet og uensartet gruppe. Gjennom et autoritært og hierarkisk oppbygd system er de knyttet til fengselsledelsen. Systemet er sterkt korporativt. Men samtidig står de ansatte i motsetning til ledelsen rent klassemessig. Politisk og økonomisk kamp blant disse gruppene er derfor ikke umulig, men vanskelig.

D. NÆRMERE OM DE INNSATTE:

1. Bakgrunn

De innsatte på Ullersmo er langtidsfanger som soner straff for alvorlige forbrytelser som mord, ran, voldtekt, grovt tyveri etc. Alle livstidsfanger havner på Ullersmo. Forbrytelsene de har begått er både mot folket (enkeltpersoner) og kapitalen (institusjoner ofte). Skapsprengerne skiller ikke mellom monopolkapitalen og kjøpmannen på hjørnet. Heroisering av vinningsforbrytere er et feilspor for progressive.

Klassemessig kommer de innsatte med få unntak fra proletariatet. Politisk tar allikevel mange borgerlige og reaksjonære standpunkter. Det er de politisk radikale og med proletarisk klassestandpunkt som slutter sterkest opp om FFF. Verd å merke seg er at småborgerlig tenkning er utbredt. Så erlig vinningsforbryterne er preget av holdningen: gjør minst mulig, stjæl og lev livet.

2. Situasjonen på fengselet:

Fangene blir stuet sammen på avdelinger helt tilfeldig uten hensyn til hvilke forbrytelser man sitter for. Fanger som trives sammen splittes opp. De skal ikke trives.

Den faktiske situasjonen er preget av lite samhold fangene seg imellom. (Dette er hovedsida, i spente situasjoner som f.eks. under streiken i sommer kan solidariteten være sterk.) Vinningsforbrytere tåler ikke seksualforbrytere og omvendt, etc. Og innenfor hver gruppe skal alltid en være best. Fangene stjeler fra hverandre og tyster på hverandre. Avvik tolereres ikke (utlendinger, intellektuelle, homoseksuelle.) På avdelingene hersker den sterkeste rett.

Enkelte innsatte får smuglet inn narkotika som selges med stor fortjeneste til enkelte med personlige problemer som slik kommer i en helt jævlig situasjon. Det spilles også poker i stor stil, enkelte taper masse penger og kommer slik i klemma og får stor gjeld som de må betale tilbake når de kommer ut, eller på andre måter.

Fangene jobber 8 timer hver dag (fri lørdag/søndag) på et av de verkstedene anstalten har. Arbeidet og hele døgnrytmen for så vidt er selvsagt i det lange løp ensformig. Det samme blir maten. Daglig støter mann på alle de mange små irritasjonsfaktorene. De får ofte inntrykk av at de rettighetene de har skal begrenses mest mulig.

I prinsippet har hver innsatt rett på besøk en gang i uka av 2 timers varighet. Før og etter besøk blir den innsatte fullstendig kroppsvisitert. Man må søke om å få besøk og det skal kontrolleres hvem som kommer. Man får være alene på besøksrommet. Dersom man kan vise fram ekteskapspapirer kan man få trekt gardin foran vinduet slik at betjentene ikke ser hva som foregår.

Permisjon kan man få etter å ha sonet 1/3 av tiden og minimum 6 mnd. Permisjonen er på maksimum 3 døgn, pluss reisetid hjem. I praksis prioriteres folk som kommer fra Oslo-området. Direktøren kan nekte perm. Dessuten har man rett på besøksperm en gang i måneden. Man kan da bli hentet av pårørende og oppholde seg utenfor anstalten 2 timer.

Alle fangene har brevsensur. Unntatt fra brevsensur er brev til offentlige organer, nære slektninger og andre som sosialsekretæren må godkjenne etter en prøveperiode.

Den eneste forandringa i den daglige rutinen er hobby-virksomhet og idrett, spesielt fotball. Annenhver søndag er det underholdning, som regel film. Hver søndag er det frivillig gudstjeneste.

Når man skal traske innenfor murene til en slik anstalt i mange år på rad der man sitter og ser inn i de samme murer, de samme ansikter, den samme maten i det evindelige, uten særlige muligheter til å komme i kontakt med utenverdenen, så er det ikke rart at folka går nedenom og hjem. En målestokk på systemets ubrukarbarhet er tilbakefallsstatistikken. Voldsforbrytelser er som oftest engangsforeteelser, men vinningsforbrytere har en tilbakefallsprosent på 70–80. Like viktig som tilbakefallsprosenten er de vanskeligheter fangene får når de kommer ut (jobb, bopel, sosial kontakt, losgjengeri, alkoholmisbruk, selvmord). Mange går ofte fra fengselet til andre institusjoner (mentale institusjoner, Elevator, Håpets dør, vernede bedrifter etc.) I mellomtiden holdes folka i fengsel for 1. å virke avskrekkende på andre mulige lovover-tredere (generalpreventive hensyn), 2. for at samfunnet skal beskyttes mot dem, og 3. for at de skal få sin straff. Men allikevel øker kriminalstatistikken i Norge og fengselet er det eneste behandlingstilbud man har for disse. Dette vet de insatte, de vet at de er uten rettigheter og at de er undertrykt. Derfor har de reist seg til kamp, derfor må vi støtte dem.

II

ANALYSE AV

FANGENES FAGLIGE FORBUND (FFF)

A. ORGANISASJONEN

FFF hadde oppslutning av et flertall av fangene, men i streiken deltok bare 50 % av de innsatte. FFF er preget av spontanisme, og politikken er lite diskutert for streiken. Krava var man ikke enige om, men streika gjorde man allikevel utifra solidaritet og utifra den kampholdninga som preget mange.

Dessverre for FFF var ledelsen der sammensatt av fanger som ikke hadde alles tillit. Imidlertid kan det gjøres bedre. Sommeren -71 hadde man også en streik der oppe. Den fikk nærmere 100 % oppslutnin. Da var man enige i krava (daglønna skulle holde takt med prisstigningen) og ledelsen hadde tillit blant medfangene.

B. STREIKEN 1972

Fangene gikk til streik for følgende krav:

1. Heving av dagpengene til 20 kroner
2. 3 ukers ferie i året på anstalten
3. Stikkprøver i stedet for tvungen kroppsvisitasjon av alle fangene før og etter besøk.

Ved siden av dette utarbeidet man et mer langsiktig program som ligner mye på det KROM mener.

Betjentene på Ullersmo gikk stort sett imot streiken og stilte seg solidarisk med fengselsledelsen, delvis fordi de ikke forsto kravene og delvis fordi fengselsledelsen la opp til et sterkt psykologisk press mot betjentene. Al likevel mente en del betjenter at fengselsledelsen gikk for hardt til verks mot fangene (streikebryterne blant fangene støttet derimot ledelsens tiltak) og enkelte mente at streik var det eneste våpen de kunne bruke ettersom det forslaget til samarbeid som direktøren hadde lagt fram ville binde fangene på hender og føtter. Dette er et konkret uttrykk for at det er mulig å oppnå aksjonsfelleskap mellom betjenter og innsatte utifra felles interesser.

Ledelsen på fengselet slo hardt til mot de streikende – med flytting til andre avdelinger for å splitte opp de streikende, lockout til folk ville sende søknad til direktøren om å få lov til å jobbe igjen, brevsensur, permisjonsinndragninger etc.

Den relativt store deltakelsen til tross for dette (som man nok på forhånd fryktet skulle skje) og misnøyen med FFFs ledelse må derfor sees på som et uttrykk for en militant kampinnstilling blant fangene mot fengselsreglementet, lønssystemet og situasjonen som helhet. Streiken peker framover mot en organisering på et skikkelig klassekamp-grunnlag.

C. VURDERING AV KRAVA

1. I dag har fangene ca. kr. 10,- i dagpenger hvorav de får utbetalt halvparten. Dette kan de handle for i anstaltens butikk. Hele lønssituasjonen er problematisk: Hvordan skal man premiere innsats, skal de betale det det koster samfunnet å ha dem der, hvor mye skal de få utbetalt av det de tjener (mye penger i omløp på anstalten er ikke av det gode) etc., dette bør undersøkes nærmere. En ting er klart: Situasjonen nå er uholdbar, det må være riktig å støtte dette kravet.

2. Ferie vil bety en avveksling fra en ensformig tilværelse. Den behøver heller ikke å skape nevneverdige problemer for fengselet.

3. Kroppsvisitasjonen forsvares med at ellers vil det komme enda mer narkotika inn på Ullersmo. Dette har i og for seg relevans. Men det dreier seg også om mye mer, nemlig fangenes rettssikkerhet. For øvrig må slike halvfaszistiske metoder være gale. De kommer som et byråkratisk tiltak fra ledelsens side. Fangene må selv ta opp ideologien bak stoff og selv renske opp i uvesenet.

D. OPPSUMMERING

Det er utvilsomt ting ved FFF som gjør at det er vanskelig å støtte dem rent umiddelbart. Men husk at de er en fullstendig undertrykt gruppe uten kamptradisjoner i Norge og som lever under et fullstendig korporativt system. Derfor vil de selvsagt gjøre feil. Men etter hvert vil en riktigere linje framtvinge seg, tendensene og hovedsida er bra og progressiv. Men vi skal heller ikke glemme at skal FFF vinne fram må: ledelsen være valgt utifra tillit, og oppslutninga må komme utifra forståelse.

»Vi må støtte alt som fienden bekjemper, og vi må bekjempe alt som fienden støtter» – Mao Tsetung.

III FORSLAG TIL MINIMUMSPROGRAM PÅ FENGSELS- VESENET FOR ML- BEVEGELSEN

– Marxist-leninistene vil jobbe lojalt innenfor KROM (Norsk Forening for Kriminalreform) og støtter enhver kamp som går inn for å forbedre de innsattes situasjon. Full støtte til FFF!

– Ansatte og innsatte i fengselsvesenet har felles interesser!

– Demokratiske rettigheter for fanger: ytringsfrihet, organisasjonsfrihet og rett til opplæring som gjør det mulig å leve et normalt liv igjen. Slutt på umenneskelighet og tortur! Rettssikkerhet også for fanger!

– Ferie og rettferdig lønn til fanger.

– Skikkelig utdanning og betaling til ansatte i fengselsvesenet. Begynnerlønn må starte i lønnsklasse 11.

– Vekk med overflødige overvåkings-system i fengselsanstaltene og unødvendige reglementsforskrifter. For fengslene som åpne og frie anstalter.

— Løslatelse på prøve etter sonet 2/3 tid må vekke: Dette er et sterkt våpen i fengselsledelsens hånd som bestemmer om en fange skal få prøveløslatelse. Dette vil heller ikke gå ut over straffens faktiske lengde da man i dag tar hensyn til prøveløslatelse ved straffeutmålingen. I tråd med dette: Avskaff sikring!

— Marxist-leninistene vil jobbe for å bygge enhetsfronten mot monopolkapitalen i fengselsvesenet og for å forene alle som har felles interesser mot den nåværende kriminalpolitikken.

IV

FORSLAG TIL ML'ERNES MARXISMUSPROGRAM

— Utdanning av alle kriminelle, prostituerte o. a. gjennom undervisning og produktivt arbeid. Nedbygging av fengselsvesenet i takt med at sosialismen konsolideres.

— Bare sosialismen kan danne grunnlaget for å løse de problemene i samfunnet som skaper kriminalitet. Avvik fra normal menneskelig oppførsel vil ikke lenger bli behandlet som en antagonistisk motsigelse og løst med tvang og isolering, men med metoden diskusjon, overbevisning og praksis. Kollektivets stilling styrkes og dermed også muligheten til å løse enkeltindividets problemer.

Tom side